



# PANORAMA MIASTA

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA  
NR 9/214 • TCZEW • PAŹDZIERNIK 2008 r. ISSN 1234-5911

*Inwestycje 2009-2013*

## DROGI, REKREACJA, REWITALIZACJA



Budowa i remonty dróg, tereny rekreacyjne oraz rewitalizacja to priorytety Wieloletniego Planu Inwestycyjnego określającego najważniejsze cele inwestycje miasta do 2013. Ich realizacja w dużej mierze opiera się na pozyskaniu środków unijnych. Wśród zadań na najbliższe pięć lat są m.in. budowa regionalnego węzła komunikacyjnego, wielopoziomowych parkingów na Starym Mieście, przebudowa stadionu przy ul. Bałdowskiej, realizacja plant miejskich, budowa ścieżek rowerowych i dróg miejskich, które mają rozładować komunikacyjne korki.

*Więcej na str. 10-11.*

### W NUMERZE

- Transportowy węzeł komunikacyjny – wkrótce przetargi na galerię handlową i multikino
- Prezydent zaprasza na debatę budżetową
- Miasto przejmuje ulice od powiatu
- Jubileusz 750-lecia miasta – obradował komitet organizacyjny
- 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości
- Najładniejsze posesje i balkony
- Dzień bez samochodu – tczewianie wybrali rowery

## KTO JEST KIM W RADZIE MIEJSKIEJ

### Bożena Chylicka



Na spacerze z przyjaciółmi. Bożena Chylicka druga z lewej.

Rodowita tczewianka. W latach 1998-2002 członek spoza Rady w Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej, w latach 2002-2006 radna Rady Miejskiej w Tczewie, członek Komisji Polityki Społecznej i Polityki Gospodarczej, przewodnicząca Społecznej Komisji Mieszkaniowej.

Od września 2007 roku jako radna pracuje w Komisji Polityki Społecznej i Polityki Gospodarczej, jest przewodniczącą Społecznej Komisji Mieszkaniowej i doradcą Komisji Statutowej. Do Rady Miejskiej startowała z listy Porozumienie na Plus. Reprezentuje mieszkańców Tczewa, a szczególnie z rejonu Starego Miasta, Osiedla Staszica i osiedla Zatorze.

Jest członkiem Towarzystwa Miłośników Ziemi Tczewskiej. Popiera działania podejmowane w celu rozwoju budownictwa społecznego, komunalnego i socjalnego, poprawy bezpieczeństwa w mieście, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, ochrony zabytków i poprawy wizerunku miasta, a szczególnie estetyki obszaru przeznaczonego do rewitalizacji.

W roku 1970 ukończyła 2-letnią pomaturalną Państwową Szkołę Medyczną Techników Analityki w Gdańsku i podjęła pracę w Szpitalu Miejskim w Tczewie.

Mężatka, dwoje dorosłych dzieci i trzy fantastyczne wnuczki.

**24 listopada, godz. 17.00**

## Prezydent zaprasza na debatę budżetową

Prezydent Tczewa zaprasza mieszkańców miasta Tczewa do udziału w publicznej debacie dotyczącej projektu budżetu miasta na 2009 r. Spotkanie będzie okazją do przedstawienia propozycji i oczekiwań, jakie wobec przyszłorocznego budżetu miasta mają mieszkańcy, organizacje, instytucje, a także poznania propozycji samorządu dotyczących dochodów, wydatków, inwestycji planowanych na 2009 rok.

**Spotkanie odbędzie się w poniedziałek 24 listopada o godz. 17.00 w sali konferencyjnej (nr 8) Urzędu Miejskiego w Tczewie.**

Zasady przeprowadzania konsultacji społecznych wśród mieszkańców miasta Tczewa, w tym debaty budżetowej, określa § 3 ust. 1 pkt 3 Uchwały Nr XLIX/448/2006 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 26 października 2006 r.

## ILU NAS JEST?

Na początku października 2008 r. w Tczewie zameldowane były 60 083 osoby, w tym 59 132 na pobyt stały i 951 na pobyt czasowy. Od początku września 2008 r. ubyło 89 mieszkańców miasta.

## XXVI SESJA

Proponowany porządek obrad XXVII sesji Rady Miejskiej w Tczewie na dzień 30 października 2008 r. o godz. 10.00 w sali konferencyjnej im. F. Fabicha w Urzędzie Miejskim w Tczewie

### I. Część pierwsza:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 25 września 2008 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 25 września do 29 października 2008 r.

### II. Część druga:

7. Informacja Prezydenta Miasta o złożonych oświadczeniach majątkowych za 2007 r.
8. Informacja Przewodniczącego Rady Miejskiej o złożonych przez radnych oświadczeniach majątkowych za 2007 r.
9. Informacja z przygotowania służb do okresu zimowego 2008/2009.
10. Informacja z przebiegu „Nieobozowej Akcji Lato 2008”.
11. Informacja dotycząca zasad, kryteriów i procedur przydziału lokali w budynkach komunalnych, a w szczególności nowo wybudowanych budynkach komunalnych (ul. Armii Krajowej, ul. Nowowiejska).
12. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - 12.1 określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie miasta Tczewa,
  - 12.2 ustalenia liczby nowych licencji na wykonanie transportu drogowego taksówką w 2009 r.,
  - 12.3 wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązań finansowych na bieżące utrzymanie dróg i remonty nawierzchni w mieście Tczewie w latach 2009 – 2010,
  - 12.4 Założeń do planu zapotrzebowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Tczewa,
  - 12.5 zatwierdzenia Planu modernizacji i rozwoju ZWIK Sp. z o.o. w Tczewie na lata 2009–2011,
  - 12.6 utworzenia samorządowej placówki pn: „Dom Przedsiębiorcy w Tczewie” działającej w zespole publicznych placówek oświatowych Centrum Edukacji Dorosłych w Tczewie,
  - 12.7 przyjęcia systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną miasta Tczewa na lata 2008 – 2013,
  - 12.8 ustalenia składu osobowego zespołu opiniującego wyróżnienia „Honorowy Obywatel Miasta Tczewa” w okresie kadencji 2006–2010,
  - 12.9 zwolnienia z obowiązku zbycia nieruchomości w drodze przetargu,
  - 12.10 określenia wysokości stawek opłaty targowej w mieście Tczewie.
13. Zgłaszanie interpelacji i wniosków.
14. Wolne wnioski, oświadczenia.

Zapraszamy na stronę: [www.tczew.pl](http://www.tczew.pl)

obsługiwaną przez



**TCZ.PL**

TCZ.PL Sp z o.o.  
ul. Gdańska 33, 83-110 Tczew  
tel. 058 777-10-33  
e-mail: [biuro@tcz.pl](mailto:biuro@tcz.pl)  
[www.tcz.pl](http://www.tcz.pl)

Panorama Miasta – Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa  
Rada Programowa: przewodniczący – Kazimierz Ickiewicz  
członkowie – Zenon Drewa, Mirosław Pobłocki, Włodzimierz Mroczkowski, Grażyna Antczak,  
Tomasz Jezierski, Gertruda Pierzynowska, Zyta Myszka, Ludwik Kiedrowski.  
Redaktor naczelny – Małgorzata Mykowska.  
Urząd Miejski Tczew, Biuro Promocji Miasta ☎ 77-59-322  
Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta,  
ul. J. Dąbrowskiego 6, ☎ 531-35-50; 531-36-37

## Transportowy węzeł komunikacyjny

# Wkrótce przetargi na galerię handlową i multikino



Galeria handlowa, multikino, przestronne parkingi naziemne, podziemne i oczywiście stanowiska dla wszystkich przewoźników – to wszystko planowane jest w ramach realizacji transportowego węzła komunikacyjnego w Tczewie. W tej chwili trwają prace związane z zmianami w planie zagospodarowania przestrzennego w rejonie dworca PKP. Uchwalenie tych zmian pozwoli na ogłoszenie przetargów na budowę galerii handlowej wraz z podziemnym parkingiem oraz multikina. Jest duża szansa, że przetargi zostaną ogłoszone już na początku przyszłego roku.

O zmianach planowanych w rejonie dworca mówił **Miroslaw Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa, podczas wrześniowej sesji Rady Miejskiej.

Przez tczewski dworzec przewijają się codziennie ok. 20 tys. osób. Do tego dochodzą osoby korzystające z usług komunikacji miejskiej i innych przewoźników mających swoje przystanki przed dworcem, a także pasażerowie PKS, którego dworzec znajduje się przy al. Zwycięstwa. Wszystkie te formy transportu ma połączyć planowany węzeł komunikacyjny.

Prace nad zagospodarowaniem terenów przydworcowych trwają już od kilku lat. Samorząd miasta wykupił część terenów od kolei, zorganizował konkurs architektoniczny, współpracował ze studentami architektury, którzy zasugerowali wiele interesujących rozwiązań. W sprawie dworca odbyła się debata publiczna, samorząd współpracuje także z przewoźnikami, którzy mieliby z tego obszaru korzystać.

Zgodnie z przygotowaną dokumentacją, obecny dworzec PKS zostanie zlikwidowany, a na jego miejscu – na obszarze ok. 0,7 ha po-

wstaną budynki wielomieszkańciewe (maksymalnie 4-kondygnacyjne, z usługami na parterze). Wzdłuż al. Zwycięstwa będą miejsca parkingowe na 80 samochodów, niezależnie od tego nowo wybudowane budynki mieszkaniowe otrzymają własne parkingi (jedno miejsce parkingowe na jedno mieszkanie).

Przed terenem dzisiejszego dworca ma powstać wspomniana już galeria handlowa i multikino z 2-4 salami. Podziemny, dwupoziomowy parking, będzie obsługiwał klientów galerii oraz dworca. Dodatkowo, na północ od budynku dworca PKP, wzdłuż torów kolejowych wybudowany zostanie parking ogólnodostępny. Nie zmieni się miejsce postoju taksówek. Natomiast perony autobusowe zostaną umieszczone w podziemiu. W planach jest też adaptacja znajdującej się w pobliżu dworca wieży ciśnień na cele usługowe, np. gastronomię.

Przy realizacji projektu pomoc mają środki unijne – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego. Ogłoszenie konkursu zapowiedziano na przyszły rok.

**M.M.**

## 11 listopada

# Święto Niepodległości

### PROGRAM OBCHODÓW

- **Godz. 9:00** – Zbiórka uczestników uroczystości na ul. Szkoły Morskiej 1 (droga do I LO im. Marii Skłodowskiej-Curie)
  - **Godz. 9:15** – Uroczystości na cmentarzu „Starym” (ul. 30 Stycznia)
  - **Godz. 9:45** – Wymarsz do kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego ulicami: 30 Stycznia, pl. J. Piłsudskiego, J. Dąbrowskiego, T. Kościuszki, Łazienka, Kardynała Wyszyńskiego
  - **Godz. 10:00** – Uroczysta Msza Święta za Ojczyznę – kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego
  - **Godz. 17:00** – Koncert „In Memoriam – Korowód” – Marek Grechuta (Centrum Kultury i Sztuki ul. Wyszyńskiego 10).
- ### IMPREZY TOWARZYSZĄCE
- **8 listopada** – XVIII Uliczny Bieg Sambora (Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji) – godz. 11:00 Bieg „Mały Sambor” – bieg dla dzieci  
– godz. 12:00 XVIII Bieg Sambora – młodzież i dorośli
  - **15 listopada** – VI Turniej Bokserski z okazji Święta Niepodległości, godz. 14.00, hala Piława

### Wywieś flagę narodową!

7, 8 i 10 listopada w godz. 12.00-16.00 przed budynkiem Urzędu Miejskiego można będzie kupić flagi narodowe oraz flagietki samochodowe po promocyjnych cenach.

## Prześwietl się za darmo

Pracownia Rentgenodiagnostyki w Tczewie zaprasza mieszkańców Tczewa na bezpłatne badania radiologiczne klatki piersiowej (duże zdjęcie rtg płuc) w ramach zorganizowanego przez Urząd Miejski w Tczewie, programu profilaktycznego.

Badania przeprowadzane są od 29 września do 1 grudnia br. Zaproszenia (skierowania) można odbierać w swojej przychodni lub w pracowni RTG przy ul. Wojska Polskiego 5 (tel. 058 7776739, 058 7776680), gdzie badania są przeprowadzane. Do prześwietlenia można się zgłaszać od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-18.00.

## Komunikat Prezydenta Miasta Tczewa

# 5 listopada - ALARM ĆWICZEBNY



5 listopada br. w godz. 10.00 – 11.30 przeprowadzony zostanie trening w alarmowaniu miasta Tczewa z włączeniem syren alarmowych. Temat treningu: „Alarmowanie miasta po uwolnieniu niebezpiecznej substancji chemicznej podczas katastrofy drogowej”.

W treningu udział wezmą:

- służba dyżurna Centrum Powiadomienia Ratunkowego zorganizowanego na bazie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej;
- służba dyżurna Stanowiska Kierowania Straży Miejskiej;
- pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego;
- redaktorzy dyżurni Radia Fabryka i Telewizji TeTka;
- dyrekcje szkół podległych samorządowi miasta;

- służby dyżurne zakładowych punktów alarmowania.

Między **godz. 10:00 a 10:10** ogłoszony zostanie za pomocą syren **alarm o skażeniu** (przerwywany modulowany dźwięk syreny trwający 3 minuty), który należy traktować jako **alarm ćwiczebny**. Alarm zostanie odwołany (dźwięk ciągły trwający 3 minuty) między **godz. 11:00 a 11:10**. Ogłoszenie i odwołanie alarmu za pomocą syren zostanie zdublowane poprzez emisję stosownych sygnałów w Radiu Fabryka i Telewizji TeTka. Ponadto w/w media po emisji sygnału ogłoszenia alarmu emitować będą zalecane sposoby postępowania mieszkańców po wystąpieniu skażenia. Sygnał ogłoszenia alarmu, komunikaty o zalecanych sposobach postępowania mieszkańców, sygnał odwołania alarmu emitowane przez media oznaczone będą słowem „ćwiczebny”.

Ewentualne sygnały alarmowe ogłaszane syrenami w innym niż w/w czasie oraz emitowane przez Radio Fabryka i Telewizję TeTka, nieoznaczone słowem „ćwiczebny” należy traktować jako faktyczne ogłoszenie (odwołanie) alarmu.

## Radni uchwalili

# Od stycznia miasto przejmie od powiatu 10 ulic

Ulice Piastowska, Pomorska, Pionierów, Robotnicza, Norwida, Bema, Broniewskiego, Spółdzielcza, Zamkowa oraz al. Zwycięstwa – od 1 stycznia 2009 r. przejdą pod zarząd miasta. Do tej pory były to ulice powiatowe. Decyzję o przejęciu tych dróg od powiatu podjęli radni podczas wrześniowej sesji. Łączna długość przejętych dróg to blisko 6 km.

Radni uznali, że wymienione ulice spełniają role ulic lokalnych w Tczewie. Zgodnie z ustawą o drogach publicznych (z dnia 21 marca 1985 r.) do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym, które nie są zaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

– Są to ulice, które w ciągu ostatnich lat były remontowane na koszt miasta lub z dużym udziałem budżetu miasta – tłumaczył **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa. – Wyjątek stanowi ulica Spółdzielcza, która jest w złym stanie. Samorząd obiecał jednak mieszkańcom remont tej drogi i obietnice te zostaną spełnione.

Od stycznia przyszłego roku utrzymanie i remonty wymienionych dróg należą



*Aleja Zwycięstwa to jedna z ulic, która od 2009 r. przejdzie pod zarząd miasta.*

będą wyłącznie do miasta. Intencją powiatu jest przekazanie miastu jeszcze wielu ulic zaliczonych do dróg powiatowych. Problem ten był poruszany podczas sesji w czerwcu br. Jak tłumaczył wówczas **Wacław Pobłocki**, geodeta ze Starostwa Powiatowego w Tczewie, zaledwie 14 spośród 35 km dróg powiatowych w obrębie Tczewa odpowiada definicji drogi powiatowej. Samorząd miasta systematycznie jednak wspiera inwestycje związane z poprawą stanu tych dróg. W ciągu ostatnich 10 lat na inwestycje dotyczące dróg powiatowych budżet miasta przeznaczył ok. 10 mln zł.

### Ulice, które zostaną przekazane miastu z dniem 1 stycznia 2009 r.:

- ul. Piastowska – przebiega od ul. Świętopelka do ul. Kazimierza Wielkiego, długość – 0,345 km.
- ul. Pomorska – przebiega od ul. Gdańskiej do ul. Nowy Rynek, długość – 0,808 km
- ul. Pionierów – przebiega od ul. Czatkowskiej do ul. Nizinnej, długość – 0,566 km
- ul. Robotnicza – przebiega od ul. Czatkowskiej do ul. Nizinnej, długość – 0,704 km
- ul. Norwida – przebiega od ul. Borcharłta do drogi nr 1, długość – 0,450 km
- ul. Bema – przebiega od ul. Bałdowskiej do ul. 30 Stycznia, długość – 0,414 km
- ul. Broniewskiego – przebiega od ul. Głowackiego do ul. Norwida, długość – 0,713 km
- al. Zwycięstwa – przebiega od ul. Gdańskiej do ul. Wojska Polskiego, długość – 0,649 km
- ul. Spółdzielcza – przebiega od ul. Robotniczej do ul. Okrętowej, długość – 0,684 km
- ul. Zamkowa – przebiega od ul. Sambara do ul. Wodnej, długość – 0,496 km

## Masarnia do licytacji, Izba do sądu

# Kłopotliwe nieruchomości

Sprawę dwóch nieruchomości, z którymi miasto ma problem wyjaśniał podczas wrześniowej sesji **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa. Mowa o budynku dawnej masarni przy ul. Jagiellońskiej oraz siedzibie Pomorskiej Izby Przemysłowo-Handlowej przy ul. Niepodległości. Pierwszy z nich nie tylko szpeci, ale jest miejscem gdzie zbierają się bezdomni, a okoliczni mieszkańcy nie czują się bezpiecznie w takim sąsiedztwie i boją się, że ruintera może się zawalić. Drugi, chociaż jest własnością miasta, to trudno miastu swobodnie nim dysponować.

Budynek po dawnej masarni przy ul. Jagiellońskiej 30 nie należy do miasta, dlatego możliwości reagowania przez Urząd Miejski są ograniczone. Jak powiedział wiceprezydent **Mirosław Pobłocki**, największy problem stanowi dotarcie do właściciela. Mimo, że jest on znany z imienia i nazwiska, nie sposób ustalić miejsca jego pobytu. Nie udało się to, ani przy pomocy Urzędu Stanu Cywilnego, ZUS, ośrodków pomocy społecznej, ani policji.

– Powiatowy inspektor nadzoru budowlanego wystąpił w tej sprawie do sądu o wyznaczenie kuratora – tłumaczył. M. Pobłocki. – Sąd odmówił twierdząc, że skoro inspektor występuje z takim wnioskiem, sam powinien wskazać, kto ma być kuratorem. W tej sytuacji Urząd Miejski zaproponował jedną ze swoich pracownic, aby została kuratorem. Sąd wyraził zgodę i w maju br. otrzymaliśmy uprawomocnioną decyzję o ustanowieniu kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu właściciela nieruchomości. Następnie wystąpiliśmy do naczelnika Urzędu Skarbowego

z wnioskiem o wszczęcie egzekucji z nieruchomości. Urząd Skarbowy 16 czerwca br. dokonał zajęcia nieruchomości oraz powołał w trybie ustawowym rzeczoznawcę, aby określił jej wartość. Następnym krokiem będzie licytacja obiektu.

Mimo, że obiekt jest zdewastowany, to działka w takim miejscu może okazać się atrakcyjna dla wielu inwestorów.

Budynek przy ul. Niepodległości zajmowany przez PIPH jest potrzebny Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Biura PIPH są od miesięcy zamknięte na głucho (przynajmniej nie sposób doręczyć tam korespondencji urzędowej, do budynku wielokrotnie usiłowała dostać się też Straż Miejska – bezskutecznie). Nieruchomość jest własnością miasta, wydawałoby się więc, że nie ma problemu, aby zaczęła być wykorzystywana zgodnie z jego potrzebami. Okazuje się, że nie jest to takie proste.

– W 2000 r. Pomorska Izba Przemysłowo-Handlowa otrzymała budynek przy ul. Niepodległości w użyczenie na 10 lat – przypomniał M. Pobłocki. – W umowie Izba zobowiązała się wykonać do końca 2003 r. remont pomieszczeń. W tym terminie nie wykonano jednak wszystkich uzgodnionych prac. Ustalono, że zostaną one wykonane do końca listopada 2004 r. Kolejna kontrola przeprowadzona po trzech latach również wykazała, że zobowiązania nie zostały spełnione, jednocześnie Izba nie reagowała na prośby o wyjaśnienie tej sytuacji. W 2008 r.



*Jest szansa, że zdewastowana nieruchomość przy ul. Jagiellońskiej zostanie zlicytowana i sprzedana.*

pojawiła się potrzeba znalezienia pomieszczeń dla MOPS. Wówczas prezydent zaprosił przedstawicieli izby na rozmowy, przedstawił sytuację, zaproponował rozwiązanie umowy. Izba nie wyraziła zgody na opuszczenie obiektu. Wówczas, 24 kwietnia br., prezydent wypowiedział Izbie umowę użyczenia, na podstawie art. 716 Kodeksu Cywilnego. Termin wypowiedzenia minął 16 maja, zaś termin przejęcia nieruchomości został ustalony na 26 czerwca br. Pojawił się jednak problem z doręczeniem pisma. Informacja została odebrana przez Izbę już po terminie, dlatego wyznaczono kolejny – na 31 lipca. Tego dnia żaden przedstawiciel Izby nie pojawił się jednak, aby przekazać nieruchomość. W związku z tym Wydział Gospodarki Mieniem Komunalnym wraz z Biurem Prawnym przygotowują pozew do sądu.

**M.M.**

## Jubileusz 750-lecia miasta

# Świętujemy przez dwa lata

Wielkie koncerty muzyki poważnej i rozrywkowej, publikacje historyczne, popularnonaukowe, reprints dawnych wydawnictw, inscenizacje historyczne, lokalne dukaty, okolicznościowe medale, utwory muzyczne skomponowane specjalnie dla Tczewa – to tylko niektóre z atrakcji, jakie czekają nas w związku z obchodzonym w 2010 r. jubileuszem 750-lecia nadania praw miejskich. Program jest tak konstruowany, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Kulminacja rocznicowych imprez nastąpi w 2010 r., ale część działań rozpoczęła się już w tym roku, sporo czeka nas także w 2009 r.

Podczas ostatniego posiedzenia Miejskiego Komitetu Organizacyjnego Obchodów Jubileuszu 750-lecia przedyskutowano kalendarium imprez. Wkrótce zostaną oszacowane koszty realizacji każdej z propozycji, co pozwoli ułożyć ostateczny harmonogram działań.

Już w tym roku w mieście pojawiły się elementy nawiązujące do jubileuszu. Przed rathusem stanął zegar odliczający dni do rozpoczęcia Roku Jubileuszowego. Wyłonione zostało logo 750-lecia. Jest ono obecne w publikacjach miejskich, materiałach promocyjnych. Wydane też zostaną reprints dawnych pocztówek Tczewa. Na linii nr 50, obsługiwanej przez ZKM Veolia Transport Tczew jeździ autobus reklamujący jubileusz.

### 2009 rok

W 2009 r. ma zostać wyemitowany dukat okolicznościowy o nazwie derślaw. W 2010 r. dołączą kolejne dwa tworząc serię – trsov i sambor. Każdy rodzaj monety wyemitowany ma zostać w ilości 20 tys. egzemplarzy. Pierwsza seria miałyby się pojawić na rynku już we wrześniu przyszłego roku. Dukaty, wybite przez Mennicę Polską, pojawiają się w obiegu tylko na ściśle określony czas. W wytypowanych punktach handlowych, usługowych będą stanowiły pełnoprawny środek płatniczy. Sądząc już po obecnym zainteresowaniu kolekcjonerów tczewskim dukatem, zdobycie całej serii monet będzie celem wielu numizmatyków.

Jak zdecydował komitet, w 2009 r. wydana zostanie kopia odpisu Kodeksu Prawa Lubeckiego sporządzonego dla Tczewa w 1262 r. Kodeks ten został wydrukowany

w 1506 r. w Statucie Łaskiego. Okazuje się, że tczewski statut jest o rok starszy od gdańskiego. Również w przyszłym roku, we wrześniu zostanie zorganizowana

parada, która będzie pewnym przygotowaniem do wielkiego festynu w 2010 r. Paradzie towarzyszyć ma Jarmark Sambora, podczas którego miejscowi handlowcy, rzemieślnicy, twórcy będą mieli szansę zaprezentować i sprzedawać swoje produkty.

Na głównych drogach Tczewa staną tzw. witacze zachęcające do odwiedzenia miasta (patrz obok). Na 2009 r. planowane są także publikacje,



spotkania, wystawy, których celem jest zainteresowanie tczewian jubileuszem i dziejami miasta. W 2009 r. 10-lecie istnienia obchodźć będzie Liceum Katolickie w Tczewie. To święto szkoły zostanie także wplecione w harmonogram obchodów 750-lecia. Nie zabraknie imprez sportowych i rekreacyjnych.

### 2010 rok

Rok Jubileuszowy zostanie zainaugurowany podczas uroczystej sesji w Dniu Tczewa – 30 stycznia. Program uroczystości jest jeszcze ustalany, zapewne jednak tego dnia zostanie wykonana Kantata Tczewska, a w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły otwarta będzie wystawa archeologiczna „Pradzieje Tczewa”.

Dużym wydarzeniem będzie inscenizacja historyczna bitwy pod Tczewem, która rozegrała się w lutym 1807 r. Specjalnie na jubileusz ma być przygotowane Oratorium dla Tczewa, z udziałem orkiestry, solistów i chórow (także amatorskich z Tczewa). Kolejna propozycja to Wielki Koncert Beethovenowski. Nie zabraknie imprez dla miłośników muzyki rozrywkowej – w 2010 r. mają zostać zorganizowane trzy koncerty z udziałem polskich artystów estradowych z tzw. „górnjej półki”.

W Roku Jubileuszowym ma zostać uruchomiony program „75 rowerów na 750-lecie” – to projekt zakładający zorganizowanie miejskich wypożyczalni rowerów. Komitet obchodów rozważa także zorganizowanie II zjazdu znamienitych tczewian (pierwszy odbył się w 1997 r.). Byłaby to doskonała okazja spotkania wywodzących się z Tczewa osób, które osiągnęły uznanie i sukces w różnych

dziedzinach życia, w kraju i za granicą.

Wiele imprez rozrywkowych skoncentruje się wokół czerwcowych Dni Ziemi Tczewskiej. Na początku września planuje się wielką paradę, połączoną z jarmarkiem.

Na 2010 r. zaplanowano wiele konkursów (wiedzy o Tczewie, literacki, plastyczny i in.). Opublikowana ma zostać książka pod roboczym tytułem „Jak tczewianie dawniej mieszkali” oraz monografia założyciela Tczewa - księcia Sambora II. Będą liczne koncerty, przeglądy muzyczne, a także wystawy, konferencje, spotkania, imprezy plenerowe i wiele rozrywek sportowych. Jedną z propozycji jest mecz piłki siatkowej (plażowej) trwający przez 5 dni non stop. Jeśli się uda, ten wyczyn będzie można wpisać do Księgi Guinnessa.

W 2010 roku w Tczewie ma się odbyć kilka złotych, spotkań ogólnopolskich organizacji i stowarzyszeń, m.in. ogólnopolski zlot pilotów wycieczek, pomorskie obchody Światowego Dnia Turystyki. Być może uda się także zorganizować w Tczewie Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Nadwiślańskich, którego członkiem jest także nasze miasto.

Samorząd miasta czyni starania, aby Rok Jubileuszowy uczcić emisją znaczka pocztowego z wizerunkiem Tczewa. Trwają na ten temat rozmowy z dyrekcją Poczty Polskiej. Do Narodowego Banku Polskiego wystosowane zostały wnioski w sprawie wyemitowania monety 2-złotowej nawiązującej do tczewskiego jubileuszu.

M.M.



### Miejski Komitet Organizacyjny obchodów Jubileuszu 750-lecia nadania praw miejskich miastu Tczew:

- Zenon Ody – prezydent Tczewa;
- Mirosław Pobłocki – zastępca prezydenta Tczewa ds. gospodarczych;
- Zenon Drewna – zastępca prezydenta Tczewa ds. społecznych;
- Jan Kulas – poseł na Sejm RP;
- Włodzimierz Mroczkowski – przewodniczący Rady Miejskiej;
- Kazimierz Ickiewicz – przewodniczący Rady Programowej Kociewskiego Kantoru Edytorskiego;
- ks. prałat Stanisław Cieniewicz;
- ks. prałat Piotr Wysga;
- Halina Kasjanik – Stowarzyszenie Integracji Humanistycznej PO-MOST;
- Kazimierz Janusz – Tczewskie Towarzystwo Kulturalne BRAMA;
- Bożena Szczepańska – Fundacja Domu Kultury;
- Piotr Kończewski – Lokalna Organizacja Turystyczna KOCIEWIE;
- Eleonora Lewandowska – Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej;
- Krzysztof Korda – Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.

Ponadto z komitetem ściśle współpracują:

- Jerzy Białas, przewodniczący Koła Filatelistycznego nr 5 w Tczewie
- Alicja Gajewska, dyrektor Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły
- Tadeusz Żmijewski, dyrektor Centrum Kultury i Sztuki.

## Uniwersytet III Wieku Seniorzy do nauki



Prof. Irena Jabłońska-Kaszewska.

Uniwersytet III Wieku w Tczewie zainaugurował kolejny rok akademicki. Na tczewskich seniorów czekają wykłady, warsztaty, zajęcia usprawniające, kursy i szkolenia. O popularności zajęć świadczą rosnące szeregi studentów, wśród których wreszcie pojawili się również panowie.

Uroczystość rozpoczęło gromkie „Gaudeamus...” w wykonaniu zespołu „Tęczowe nutki” ze szkoły Podstawowej nr 5. Wykład inauguracyjny wygłosiła prof. **Irena Jabłońska-Kaszewska**, emerytowany lekarz specjalista chorób wewnętrznych, od dwóch lat mieszkanka Tczewa. Prelegentka podzieliła się z zebranymi refleksjami na temat pracy lekarza – czy jest to zawód czy powołanie. – Tak jak nauczycielem nie może być ktoś kto nie lubi dzieci, tak lekarzem nie może być człowiek, który nie potrafi pochylić się nad cierpieniem innych – mówiła Irena Jabłońska-Kaszewska. – Chory człowiek zwraca się do lekarza powierzając mu rzecz najważniejszą – zdrowie i życie. Chory nie jest urządziem oddanym przez rodzinę do naprawy, ale osobą potrzebującą pomocy, a zarazem akceptacji i szacunku dla swojej godności.

Pani doktor, chociaż w Tczewie mieszka od niedawna, zdecydowała się zaangażować w życie lokalnej społeczności. Zgłosiła swój akces do tego, by służyć pomocą tczewskiemu hospicjum, zachęcała też, aby instytucję tę wsparli wolontariusze, dla których można by organizować szkolenia.

– Popularność tczewskiego Uniwersytetu III Wieku to dowód na to, że wspieranie jego działalności przez samorząd miasta to dobra decyzja – powiedział prezydent **Zenon Ody**. – Poziom zajęć i wykładów jest bardzo wysoki i odpowiada potrzebom naszych seniorów. Cieszę się, że spełniło się moje życzenie, które wyraziłem przy okazji zakończenia ostatniego roku akademickiego. Wreszcie w gronie studentów znaleźli się mężczyźni.

Aby zostać studentem Uniwersytetu III Wieku wystarczy ukończyć 50 lat, wypełnić deklarację i wpłacić składkę (20 zł). Wykłady odbywają się zwykle dwa razy w miesiącu, najczęściej w Centrum Edukacji Dorosłych. Seniorzy mogą także korzystać z rozmaitych warsztatów (m.in. malarstwa na szkle, garncarstwa, papieru czerpanego w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły), kursów językowych, komputerowych, zajęć na basenie – wszystko to po bardzo atrakcyjnych cenach.

## Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych 42 słuchacze rozpoczęło zajęcia w Tczewie



Przedstawiciele Pomorskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej, Urzędu Miejskiego, CED oraz NKJO podpisali porozumienie dotyczące oferowania usług edukacyjnych przez nową placówkę w Tczewie.

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych o specjalności języka angielskiego 10 października zainaugurowało swoją działalność w Tczewie, jednocześnie 42 studentów rozpoczęło pierwszy rok akademicki. Po trzech latach nauki absolwenci otrzymają dyplom ukończenia niepublicznego kolegium i zdobędą kwalifikacje do podjęcia pracy w szkolnictwie publicznym - od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej.

Organem prowadzącym kolegium jest Pomorska Wyższa Szkoła Humanistyczna w Gdyni, zaś opiekę naukowo-dydaktyczną sprawuje Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

– Przedstawiciele Pomorskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej w Gdyni, Urzędu Miejskiego w Tczewie oraz Centrum Edukacji Dorosłych zgodzili się, że w Tczewie potrzeba szkoły kształcącej na poziomie wyższym, która stwarzałaby możliwość zdobycia lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych – powiedziała podczas inauguracji **Joanna Pasternak**, dyrektor NKJO w Tczewie. – Zauważono, że mieszkańcy Tczewa i sąsiadujących powiatów są bardzo zainteresowani studiowaniem w miejscu zamieszkania, a powołanie do życia nauczycielskiego kolegium języków obcych za specjalnością języka angielskiego daje możliwość zdobycia konkretnego wykształcenia zawodowego, a w dalszej perspektywie atrakcyjnego zatrudnienia. Inicjatywa Pomorskiej Wyższej Szkoły w kwestii powołania do życia nauczycielskiego kolegium języków obcych spotkała się z pełnym zrozumieniem, poparciem i pomocą ze strony prezydenta Tczewa – Zenona Ody.

Przedstawiciele tych trzech stron oraz dyrektor NKJO podpisali porozumienie dotyczące oferowania usług edukacyjnych przez nową placówkę w Tczewie.

Na realizację pomysłu wybrano Centrum Edukacji Dorosłych w Tczewie z uwagi na duże doświadczenie tej instytucji w prowadzeniu tego rodzaju przedsięwzięć oraz doskonałą bazę lokalową i dydaktyczną.

Jak powiedziała dyr Joanna Pasternak, misją kolegium jest kształcenie przyszłych nauczycieli języka angielskiego należycie przygotowanych do wykonywania zawodu od strony merytorycznej: językowej i praktycznej: metodyki nauczania. Nie wystarczy biegłe władać językiem obcym, aby być skutecznym nauczycielem; trzeba jeszcze wiedzieć jak dotrzeć do uczniów. Temu ma służyć program kształcenia, w którym dominują przedmioty praktycznej nauki języka angielskiego przeplatane przedmiotami zawodowymi: metodyka, pedagogika czy psychologia i teorie uczenia i nauczania.

Pewnym nowatorstwem jest fakt, że część przedmiotów zawodowych prowadzona jest w języku angielskim.

Drugą ideą przyświecającą pomysłodawcom kolegium jest takie przygotowanie słuchaczy od strony teoretycznej, aby w przyszłości bez trudu mogli podjąć studia drugiego stopnia na uniwersytecie. Stąd pomysł, aby kadra dydaktyczna rekrutowała się spośród nauczycieli o doświadczeniu akademickim, co dodatkowo gwarantuje wysoką jakość nauczania. Stąd nacisk, aby w programie kształcenia znalazły się przedmioty filologiczne: wstęp do językoznawstwa czy historia języka angielskiego.

Obecnie w NKJO w Tczewie kształcą się 42 studentów rekrutujących się spośród tegorocznych maturzystów oraz ludzi już pracujących, a pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe. Kolegium pracuje w trybie dziennym i zaocznym a rekrutacja na semestr letni już się zaczyna i odbywa się na zasadach wolnego naboru.

Świeżo upieczeni studenci złożyli ślubowanie, otrzymali indeksy, a na zakończenie wysłuchali wykładu prof. **Katarzyny Dziubalskiej-Kołaczyk**, dyrektora Instytutu Filologii Angielskiej UAM w Poznaniu. – Gdyby tczewianie posługiwali się własnym językiem, nie byłoby to język zagrożony zniknięciem – powiedziała prof. Dziubalska-Kołaczyk. – Za język zagrożony uważa się dopiero ten, którym posługuje się nie więcej niż 10 tys. osób. Zniknięciem zagrożonych jest ok. 60 proc. języków świata.

Jak powiedziała prelegentka, na świecie istnieje blisko 7 tys. języków, ale połowa mieszkańców naszej planety posługuje się jednym z piętnastu. Najliczniej reprezentowany jest język chiński (mandaryński), którym włada 15 proc. ludzi, na drugim miejscu znajduje się język angielski, którym posługuje się ok. 5,4 proc. osób. Jest to też jedyny język, którym posługuje się mniej użytkowników, dla których jest to język rodzimy niż tych którzy poznali go w procesie edukacji. Angielski jest też językiem oficjalnym lub wiodącym w 60 krajach świata. Trzecie miejsce pod względem liczby użytkowników zajmuje język hiszpański.

## Nagrody prezydenta dla najzdolniejszych tczewian

# Młodzi, ambitni, utalentowani

**Marta Pieczewska, Małgorzata Jarosz, Magdalena Wroniak oraz Marcin Krzywkowski otrzymali nagrody prezydenta miasta, przyznane na podstawie „Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”. Każdy z laureatów otrzymał od 1,5 do 2 tys. zł.**

– Ta nagroda to wyraz uznania dla umiejętności, wiedzy i szczególnych osiągnięć młodych mieszkańców naszego miasta, a jednocześnie ma ona na celu wspomaganie rozwoju młodych talentów – powiedział prezydent **Zenon Ody** podczas wręczenia nagród. – Chciałbym, aby ludzie podobnych Wam – zdolnych, pełnych zapału, pracowitych nasze szkoły wypuszczaly w świat coraz więcej. Dobrze, aby w przyszłości ci najlepsi chcieli realizować swoje cele w naszym mieście, a jeśli to się nie uda, aby pracowali dla naszego kraju czerpiąc ze swojej pracy zadowolenie i satysfakcję. Nawet jeśli ścieżki kariery nie przywiodą ich na stałe do Tczewa, chciałbym, aby zawsze do tego miasta wracali z przyjemnością i pamiętali, że stąd się wywodzą. Gratuluję Wam sukcesów i życzę satysfakcji z dalszego zdobywania wiedzy, poszerzania zainteresowań. Gratuluję Waszym rodzicom, dla których zawsze sukcesy dzieci są ogromną radością.

Wnioski o nagrody opiniowała komisja w składzie: Zenon Drewa – wiceprezydent Tczewa, Bogumiła Jeszke – radna Rady Miejskiej, Urszula Wierzycho – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej, Danuta Milczewska – dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Tczewie, Anna Siudym-Kopka – Centrum Kultury i Sztuki, Krzysztof Szlagowski – naczelnik Wydz. Oświaty, Kultury i Sportu UM.

„Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży” uchwaliła Rada Miejska 29 marca 2007 r. (uchwała nr I/33/2007). Zgodnie z nim nagrodę mogą otrzymać dzieci i młodzież, których osiągnięcia wykraczają poza wymagania programowe szkół (uczelni), w których się kształcą lub mają inne znaczące osiągnięcia. Nagroda przyznawana jest jednorazowo, a wnioski przyjmowane do końca sierpnia każdego roku. Szczegółowe zasady przyznawania nagród zawarte są w w/w uchwale. Uchwała zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej: [www.bip.tczew.pl](http://www.bip.tczew.pl). Szczegółowych informacji można także zasięgnąć w Wydziale Oświaty Kultury i Sportu UM.

### NAGRODZENI:

**Małgorzata Jarosz** – w roku szkolnym 2007/2008 ukończyła z wyróżnieniem Państwową Szkołę Muzyczną I stopnia w Tczewie (gitara). Równocześnie uczęszczała do II kl. Gimnazjum nr 3 w Tczewie uzyskując



Magdalena Wroniak odbiera nagrodę z rąk prezydenta Tczewa.

wysoką średnią i bardzo dobrą ocenę z zachowania. Brała udział w wielu konkursach gitarowych zdobywając samodzielnie lub w duecie z Martą Pieczewską, liczne nagrody: I miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Gitarowej – Trzęsacz 2008 (duet), I miejsce w IV Wiosennym Konkursie Gitarowym w Szczecinie (duet), I miejsce w VII Spotkaniach Gitarzystów w Gdańsku (solo), I miejsce na Festiwalu Muzyki Słowiańskiej w Tczewie (duet), II miejsce w VII Spotkaniach Gitarzystów w Gdańsku (duet), II miejsce w XIV Konferencjach Gitarzystów – Puck 2008 (solo), II miejsce w Sopockich Kamerałiach Gitarowych (duet) i wiele innych.

**Marta Pieczewska** – w roku szkolnym 2007/2008, jako uczennica Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Tczewie była laureatką wielu konkursów gitarowych – w tym także Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Gitarowej w Trzęsaczu. Uzyskała bardzo dobre wyniki w nauce – w szkole muzycznej i ogólnokształcącej. Otrzymała także najwyższą w szkole (Publiczne Katolickie Gimnazjum) notę z egzaminu gimnazjalnego: 94 pkt na 100 możliwych. We wrześniu br. rozpoczęła naukę w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II stopnia w Gdańsku.

**Magdalena Wroniak** – studentka V roku Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. Studiuje na kierunku Stosunki Międzynarodowe o specjalizacji administracja i gospodarka morską. W roku akademickim 2007/08 zdobyła średnią ocen 4,94. Obecnie pisze pracę magisterską dotyczącą kondycji małych i średnich przedsiębiorstw na Pomorzu, której kontynuacją ma być praca doktorska. Magdalena Wroniak uzyskała nagrodę prezydenta także w ubiegłym roku. Przeznaczyła ją na kursy języka angielskiego oraz rosyjskiego. Zdołała dzięki temu wiedza pozwoliła jej m.in. współtworzyć i redagować portal internetowy i dała szansę uczestnictwa w konferencjach naukowych oraz wyjazdach zagranicznych organizowanych przez Koło Nauk Społecznych Studentów „Desideratio”.

**Marcin Krzywkowski** – ma 19 lat i jest już studentem IV roku Politechniki Gdańskiej (Wydz. Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej). W ub. roku akademickim uzyskał średnią ocen 5,13 i jest najlepszym studentem na roku. Laureat wielu olimpiad matematycznych, m.in. na Uniwersytecie Warszawskim i Politechnice Warszawskiej. Jest członkiem MENSJ, posiada certyfikat FCE z języka angielskiego wystawiony przez University of Cambridge. Jest czołowym szachistą tczewskim z pierwszą kategorią szachową i rankingiem ELO 1909. Píše artykuły do zagranicznych pism naukowych.

## Komitet chce budować

# Statek na Wiśle

We wrześniu odbyło się kolejne spotkanie Społecznego Komitetu Budowy Śródlądowego Statku Pasażersko-Wycieczkowego w Tczewie. Jego inicjator, **Tadeusz Wrycza** przedstawił pomysł na budowę statku, który pomieściłby 120 pasażerów (60 na pokładzie, 60 pod pokładem). Według przedstawionych szacunków, statek kosztowałby ok. 2 mln zł, a sfinansować go miałyby nadwiślańskie samorządy gminne, miejskie i powiatowe, Urząd Marszałkowski, Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, a także lokalni przedsiębiorcy. Część środków ma pochodzić z publicznej zbiórki. Zdaniem Tadeusza Wryczy, jeśli strony te zgodzą się współfinansować projekt, statek może powstać już w 2011 r. Koszt jego eksploatacji oszacowano na ponad 510 tys. zł rocznie. T. Wrycza uznał, że statek mógłby być wykorzystywany od 7 do 9 miesięcy w ciągu roku.

Inicjator projektu zaprosił strony do podpisania listu intencyjnego w sprawie wstępnego ustalenia współpracy w zakresie zbiórki publicznej.

– To projekt, który ma jeszcze wiele niewiadomych, a należą do nich m.in. sprawa własności potencjalnego statku, trasy, którą będzie pływał, bo przecież każdy ze współfinansujących będzie chciał, aby przedsięwzięcie spełniało jego oczekiwania – powiedział **Zenon Drewa**, wiceprezydent Tczewa. – Dla miasta najkorzystniejsza byłaby nie budowa statku, ale współpraca z armatorem. Moglibyśmy np. refundować część kosztów biletów lub wspierać go w inny sposób.

Samorząd Tczewa w ostatnich latach wiele zainwestował w nadwiślańskie obszary – m.in. powstała przystań, bulwar nadwiślański, trasa spacerowo-rowerowa wzdłuż Wisły. Powstała baza – reszta należy do tych, którzy zechcą z niej skorzystać...

## Uwaga, zmiana

# Dyżury doradców metodycznych

Zmieniły się terminy dyżurów doradców metodycznych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli (CED-ODN ul. 30 Stycznia 1, tel. 058 532 14 52, 058 532 13 97).

- **Poniedziałek / godz. 14.30 – 16.00 /**  
– Alicja Olszewska
- **Wtorek / godz. 14.00 – 16.00 /**  
– Wasyla Cychowska
- **Środa / godz. 14.00 – 16.00 /**  
– Wasyla Cychowska
- **Piątek / godz. 14.00 – 16.30 /**  
– Alicja Olszewska

Alicja Olszewska – Tel. 600-410-371;  
e-mail [ala505@wp.pl](mailto:ala505@wp.pl)

Wasyla Cychowska – Tel. 604-416-227;  
e-mail [wc412@wp.pl](mailto:wc412@wp.pl)



Małgorzata Jarosz i Marta Pieczewska.

## Nagrody i wyróżnienia dla laureatów konkursu

# Najładniejsze posesje i balkony

Już po raz jedenasty odbył się konkurs na „Najładniej utrzymany dom, balkon, otoczenie”. W tym roku po raz pierwszy dodano kolejną kategorię konkursową – najładniejszą elewację budynku na terenie objętym rewitalizacją. Niestety, początki okazały się trudne – mimo możliwości zdobycia nagrody w wysokości 10 tys. zł, nikt nie zgłosił elewacji budynku z obszaru Starego Miasta. Jak zapowiedział Mirosław Poblócki, wiceprezydent Tczewa, w przyszłym roku nagroda będzie jeszcze atrakcyjniejsza, warto więc już teraz pomyśleć o ciekawej elewacji.

Do konkursu przyjęto 29 zgłoszeń. Właściciele najpiękniejszych balkonów i posesji otrzymali nagrody pieniężne i rzeczowe oraz wyróżnienia. W imieniu prezydenta miasta wręczali je wiceprezydent **Mirosław Poblócki** oraz **Zyta Myszk**a, sekretarz miasta.

– Celem konkursu jest, aby nasze miasto było coraz ładniejsze – powiedział Mirosław Poblócki podczas spotkania z laureatami. – To dzięki wam, waszej pasji i wysiłkowi ten cel jest osiągalny. Dobrze, gdyby także inni mieszkańcy brali przykład z tych działań.

W kategorii budynków wielomieszkaniowych wpłynęło 18 zgłoszeń, w tym 17 dotyczyło balkonów i 1 otoczenia. W kategorii domów jednorodzinnych nadesłano 11 zgłoszeń.

Zgłoszone balkony i posesje oceniali Komisja Konkursowa, w skład której weszli radni – **Gertruda Pierzynowska**, **Bożena Chylicka** i **Janusz Kulpa** oraz **Iwona Base** – przedstawicielka Wydziału Spraw Komunalnych UM i **Arkadiusz Grabowski**, funkcjonariusz Straży Miejskiej.

### WYNIKI KONKURSU

Komisja konkursowa jednogłośnie ustaliła:  
**w kategorii budynków wielomieszkaniowych**

#### BALKONY

- I miejsce – Barbara Kowalska, ul. Andersena 5a
- II miejsce – Alicja, Zygmunt Bielscy, ul. Rokicka 22c
- III miejsce – Łucja Goluńska, ul. Kołłątaja 7a



III miejsce – Hanna, Marek Bolek, ul. Samborówny 5c

III miejsce – Maria Mech, ul. Jedn. Narodu 14

III miejsce – Kazimierz Langmeser, ul. jedn. Narodu 13

#### Wyróżnienia:

- Iwona Nowakowska, ul. Kasztanowa 12b
- Bożena Bałdowska, ul. Brzozowa 4c
- Maria, Edmund Pek, ul. Kard. Wyszyńskiego 35/37
- Bożena Minuth, ul. Kasztanowa 11a
- Maria Sołtys, ul. Woj. Polskiego 29b
- Dorota Lis, ul. Sadowa 7d
- Gaj Iwona, ul. Kasztanowa 6b
- Irena Jeszke, ul. Armii Krajowej 2e
- Czesława Kubicka, ul. Starowiejska 6
- Teresa Jedynowicz, ul. Jedn. Narodu 27/
- Stanisława Zander, ul. Orkana 2b

#### OTOCZENIE

##### Wyróżnienie:

- Iwona Borowska, ul. Kard. Wyszyńskiego 35/37

*W Tczewie wiele jest takich zadbanych zakątków.*

#### **w kategorii budynków jednorodzinnych**

- I miejsce – Mariusz Skwierczyński, ul. Wigury
  - I miejsce – Gizela Piotrowicz, ul. Puławskiego
  - II miejsce – Szulc Henryk, ul. Chłopska
  - II miejsce – Ewa Tomasiak, ul. Przemysława II
  - III miejsce – Danuta Myszk
- Wyróżnienia:
- Danuta, Edmund Nagórscy, ul. Mieszka I
  - Stefania Sikorska, ul. Zamkowa
  - Helena Bartz, ul. Gdańska
  - Agnieszka, Marian Duszyński, ul. Dominika
  - Rafał Lubiński, ul. Nizinna
  - Halyna Popovska, ul. Chłodna.



*Komisja konkursowa przy pracy.*



*To już finał konkursu i wręczenie nagród.*



## Uczestnicy happeningu przejechali 10 km ulicami Tczewa Rower zamiast samochodu



Przejazd przez most tczewski.

**Uczestnicy happeningu zorganizowanego z okazji Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu przejechali ulicami Tczewa trasę liczącą blisko 10 km. W akcji uczestniczyła głównie młodzież, ale byli też kilkulatkowie pod opieką rodziców, nie brakowało seniorów.**

Na wszystkich uczestników przejazdu już na starcie czekały kamizelki odbłaskowe oraz gwizdki. Tak wyposażony – kolorowy i głośny peleton wyruszył z ulicy Prostej. Rowerzystów poprowadzili **Zenon Ody**, prezydent Tczewa i jego zastępca – **Zenon Drewa**. Trasa wiodła ścieżką wzdłuż Kanału Młyńskiego, ul. Łąkową, ul. 1 Maja, ul. Obr. Westerplatte, ul. J. Dąbrowskiego, ul. Krótką, pl. Hallera, ul. Wyszyńskiego, ul. Łazienką, ul. Kościuszki, ul. Ogrodową, rondem na pl. Piłsudskiego, ul. 30 Stycznia, Parkiem Miejskim, ul. Kołłątaja, ul. Nad Wisłą, Jana z Kolna. Dodatkową atrakcją był przejazd mostem tczewskim. Meta przejazdu znajdowała się na bulwarze nad Wisłą.

Na całej trasie rowerzystom asystowała policja.

Na bulwarze czekały kolejne atrakcje – konkursy (oczywiście z nagrodami), podczas których można się było popisać wiedzą o Tczewie oraz konkurs na najciekawiej udekorowany rower. Wykonane zostało także wspólne zdjęcie rowerzystów (publikujemy je na ostatniej stronie „PM”).

Przejazd rowerowy związany z Europejskim Dniem bez samochodu zor-

ganizowany został w Tczewie po raz drugi. W ubiegłym roku uczestniczyło w nim ok. 250 osób, w tym roku było ich już więcej. Poprzez takie imprezy samorząd miasta chce zachęcić mieszkańców do korzystania z rowerów, zwłaszcza, że ten środek transportu okazuje się najszybszy na zatłoczonych ulicach miasta. Tczew przygotowuje się do wprowadzenia pilotażowego projektu miejskich wypożyczalni rowerów, w mieście i powiecie powstaje też coraz więcej tras rowerowych.

22 września, z okazji Dnia bez samochodu, w godz. 9.00-15.00 można było bezpłatnie podróżować na wszystkich miejskich liniach autobusowych obsługiwanych przez ZKM Veolia Transport Tczew, pod warunkiem okazania dowodu rejestracyjnego samochodu.

**Na kolejny przejazd rowerem zapraszamy za rok...**



Prezydent Tczewa Zenon Ody na czele peletonu.

## Pętla Wiślana

## Mozna jeździć...



Amatorzy dwóch kółek, na zaproszenie Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE, przetestowali nową podmiejską trasę rowerową. Tczewska Pętla Wiślana prowadziła od mostu tczewskiego do knybauskiego i z powrotem, ale już po drugiej stronie Wisły. Trasa wspaniała widokowo, łatwa kondycyjnie i tylko w jednym miejscu trudna technicznie – błoto i kałuże na polnej drodze w Knybawie. Jednym słowem: jeździć i korzystać.

Po powrocie uczestnicy dyskutowali na temat trasy, a także pomysłów na stworzenie ścieżki rowerowej. – Rowerzyści zwracali uwagę na możliwe ułatwienia: poprawę drogi w Knybawie, poprawę podjazdu w okolicach mostku na Dryboku, poprowadzenie ścieżki na skraju skarpy wiślanej, ustawienie ław do odpoczynku czy tablic informacyjnych – podkreśla **Piotr Kończewski** z LOT KOCIEWIE – ale oczywiście to nie uniemożliwia uprawiania turystyki rowerowej lub pieszej na tym odcinku.

Wszystko zależy od współpracy samorządów (Miasto Tczew, Gmina Tczew, Gmina Miłoradz i Gmina Lichnowy) z instytucjami zarządzającymi poszczególnymi obiektami jak: mosty wiślane, wały, urządzenia melioracyjne.

## OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Tczewa informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Tczewie (II piętro) wywieszono zostały:

- wykaz nieruchomości przeznaczonych do zamiany pomiędzy Gminą Miejską Tczew (dz. 55/3 o pow. 104 m<sup>2</sup>, KW 16853, Obr. 8), a osobą fizyczną (dz. 54 o pow. 33 m<sup>2</sup>, KW 39452). Nieruchomości położone są w Tczewie przy ul. Obr. Westerplatte;
- wykaz nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miejskiej w Tczewie, przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz Lokatorsko-Własnościowej Spółdzielni Mieszkaniowej „Sambor” w Tczewie, na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej. Nieruchomość położona jest w Tczewie przy ul. Sobieskiego, oznaczona numerem działki 310/7 obr. 6, pow. 355 m<sup>2</sup>, KW 16851;
- wykazy nieruchomości – lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz właścicieli lokali mieszkalnych.

## Radni zaktualizowali Wieloletni Plan Inwestycyjny Cele na 5 lat: drogi, rekreacja,

**Budowa i remonty dróg, tereny rekreacyjne oraz rewitalizacja to priorytety Wieloletniego Planu Inwestycyjnego określającego najważniejsze cele inwestycyjne miasta na lata 2009 – 2013. Podczas wrześniowej sesji zaktualizowano dotychczas obowiązujący dokument.**

– Wieloletni Plan Inwestycyjny nie jest dokumentem zamkniętym i co pewien czas wymaga aktualizowania – tłumaczył podczas sesji **Miroslaw Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa. – Jego ważnym założeniem jest możliwość pozyskania środków unijnych. W zależności od tego ile, kiedy i na jakie zadania otrzymamy dofinansowanie, także plan będzie się zmieniał. Być może z części tych zadań, dla których nie zdobędziemy unijnego wsparcia, będziemy musieli zrezygnować. Mogą się też pojawić inne pilne potrzeby.

Inwestycje są mniej więcej równo rozłożone na całym obszarze miasta. Realizacja dużych zadań jest zaplanowana na kilka lat. Najwięcej miejsca w WPI zajmują zadania związane z komunikacją i drogami.

### Planowane inwestycje transportowe: 2009 rok

- przebudowa drogi wraz z budową miejsc parkingowych przy ul. Topolowej (przy Szkole Podstawowej nr 12)
- modernizacja ulic: Spółdzielczej, Nadbrzeżnej, Gałczyńskiego
- opracowanie i wdrożenie projektu „Regionalny węzeł komunikacyjny ruchu pasażerskiego w Tczewie zintegrowany z aglomeracją Trójmiasta”
- przebudowa układu drogowego stanowiącego dojazd do węzła autostrady A-1 „Stanisławie” (Inwestycja będzie realizowana wspólnie z powiatem oraz samorządem woj. pomorskiego. W ramach tego projektu ma zostać m.in. przebudowany wiadukt w ul. Wojska Polskiego, a na skrzyżowaniu ul. Jagiellońskiej i Ar-

mii Krajowej będzie zainstalowana sygnalizacja świetlna.)

- p r z e b u d o w a ul. Rokickiej
- r o z b u d o w a ul. Żeglarskiej
- projekt i realizacja ul. Zamkowej
- uzbrojenie terenu w rejonie ul. Czatkowskiej (Jest to teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową. Rozpoczęły się już pierwsze prace przy uzbrajaniu terenu. W przyszłym roku prawdopodobnie zostaną ogłoszone przetargi na pierwsze działki, pojawi się konieczność wybudowania dróg osiedlowych).
- modernizacja łącznika ul. Jedności Narodu – Zespół Szkół Ekonomicznych
- budowa parkingu wielopoziomowego ul. Ogrodowa/ Wąska – ma on zdecydowanie poprawić „parkingową” sytuację na Starym Mieście
- realizacja al. Kociewskiej („Nowosuchostrzyckiej”) – ma to być ulica będąca przedłużeniem obecnej al. Kociewskiej, przecinająca ul. Żwirki i biegnąca aż do ronda przy ul. Topolowej. Nowa ulica będzie miała ogromne znaczenie dla rozwiązania problemów komunikacyjnych coraz bardziej „zakorkowanego” osiedla Suchostrzygi)



Wiceprezydent Miroslaw Pobłocki tłumaczył radnym zawilości planu.

### 2010 rok

- budowa parkingu przy ul. ks. Ściegiennego
- opracowanie i wdrożenie projektu „Regionalny węzeł komunikacyjny ruchu pasażerskiego w Tczewie zintegrowany z aglomeracją Trójmiasta”
- budowa układu dróg wewnętrznych na terenie byłej „fabryki domów” – nowe drogi mają pełnić rolę usługową dla bardzo dynamicznie rozwijającego się terenu po byłej „fabryce domów”. Z jednej strony poprawią dojazd do ulokowanych tam firm, sklepów, zakładów usługowych, z drugiej „odciążą” ul. Jagiellońską.
- budowa parkingu wielopoziomowego ul. Ogrodowa /Wąska
- modernizacja ul. Spółdzielczej
- modernizacja ulic: Lipowej, Okrzei, Garncarskiej
- uzbrojenie terenu na os. Witosa (Dotyczy to rejonu ul. Głowackiego. W planie

## Przebudowa stadionu przy ul. Bałdowskiej

### Inwestycja dla lekkoatletów

Jedną z większych inwestycji sportowych planowanych na najbliższe lata jest przebudowa stadionu przy ul. Bałdowskiej. Ma to być obiekt przystosowany do uprawiania lekkoatletyki, chociaż, według przygotowanej koncepcji, znajdzie się tam również boisko piłkarskie. Według Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, przebudowa ma się rozpocząć już w przyszłym roku.

Przedmiotem inwestycji jest przebudowa istniejącego stadionu lekkoatletycznego z zapleczem socjalnym i infrastrukturą techniczną. Ogólna powierzchnia przyszłego stadionu to blisko 27 tys. m<sup>2</sup>. Zadanie obejmuje budowę stadionu lekkoatletycznego i boiska piłkarskiego. Lekkoatleci będą mieli do dyspozycji okólną bieżnię sześciotorową z jedną prostą finiszową – ośmiotorową (od strony trybuny) o nawierzchni syntetycznej, boisko treningowe o nawierzchni ze sztucznej trawy, rów z wodą, rzutnię do rzutu dyskiem i młotem, rozbieg do skoku o tyczce, w dal i trójskoku, rozbieg do rzutu oszczepem, rzutnie do pchnięcia kulą, pola do skoku wzwyż wpisane w płytę areny lekkoatletycznej boiska do gry w piłkę nożną. Ponadto wybu-

dowana zostanie trybuna z zadaszeniem i zapleczem socjalnym dla sportowców i użytkowników kompleksu (od strony północnej). Pod trybunami mieścić się będą pomieszczenia socjalne. Przewidziano także budowę parkingu na 33 miejsca postojowe dla widzów oraz dwa miejsca postojowe dla autokarów. Ponadto wybudowanych zostanie 20 miejsc postojowych dla samochodów osób uprzywilejowanych. Wejście główne na stadion nadal znajdować się będzie od



Stadion przy ul. Bałdowskiej czeka gruntowna przebudowa.

strony ul. Bałdowskiej. Przy wejściu zostanie zlokalizowany budynek ochrony oraz kasy. Obiekt będzie oświetlony, wybudowane zostaną drogi dojazdowe i ewakuacyjne, chodniki i ciągi piesze.

## dla Tczewa

## rewitalizacja

zagospodarowania przestrzennego miasta jest to teren przeznaczony pod budownictwo mieszkaniowe)

- modernizacja ulic: Andersa, Nadbrzeżnej i Sambora.

**Rok 2011**

- budowa parkingu wzdłuż ul. Jagiellońskiej, na wysokości pl. Papieskiego
- budowa parkingu i drogi dojazdowej do obiektów handlowych przy ul. Kubusia Puchatka
- budowa parkingu przy ul. Wąskiej
- modernizacja ul. Wigury
- realizacja al. Kociewskiej („Nowosuchostrzyckiej”)
- realizacja ul. Mieszka I
- opracowanie i wdrożenie projektu „Regionalny węzeł komunikacyjny ruchu pasażerskiego w Tczewie zintegrowany z aglomeracją Trójmiasta”
- budowa układu dróg wewnętrznych na terenie byłej „fabryki domów”
- uzbrojenie terenu ul. Czatkowska
- budowa parkingu przy ul. Ściegiennego
- modernizacja ul. Spółdzielczej
- budowa ul. Obrońców Tczewa
- uzbrojenie terenu os. Witosa
- modernizacja ulic: Okrzei, Lipowej, Garncarskiej.

**Rok 2012**

- budowa ul. Nowodworcowej i Kwiatowej
- budowa ul. Poligonowej
- budowa układu dróg wewnętrznych w rejonie ul. Gdańskiej 32
- budowa parkingu wielopoziomowego przy ul. Obr. Westerplatte
- budowa ul. Ks. Pasierba
- modernizacja ulic: Malczewskiego, Koszaka, Jedn. Narodu, Gen. Dąbrowskiego, Ceglarskiej, Królowej Marysieńki
- budowa drogi dojazdowej do budynków przy ul. Andersena 12 A i B
- modernizacja ul. Czyżykowskiej
- budowa drogi dojazdowej do obiektów handlowych przy ul. Kubusia Puchatka
- budowa parkingu przy ul. Wąskiej
- realizacja al. Kociewskiej („Nowosuchostrzyckiej”)
- uzbrojenie terenu os. Witosa
- modernizacja ul. Wigury
- modernizacja ul. Kochanowskiego.

**Rok 2013**

- realizacja ul. Czatkowskiej
- realizacja ul. 30 Stycznia
- modernizacja ul. Stoczniowców
- budowa ul. Bpa Dominika
- modernizacja ulic: Orzeszkowej, Jagiellończyka, Batorego, ks. Sychty, W. Pola
- realizacja ul. Pomorskiej i Sobieskiego
- budowa układu dróg wewnętrznych w rejonie ul. Gdańskiej 32
- budowa parkingu wielopoziomowego przy ul. Obr. Westerplatte
- modernizacja ul. Malczewskiego, Jedn. Narodu
- budowa drogi dojazdowej do budynków przy ul. Andersena 12 A i B
- modernizacja ul. Czyżykowskiej
- uzbrojenie terenu ul. Czatkowska
- budowa ul. Świętopelka.



*Budowa układu dróg wewnętrznych na terenie byłej „fabryki domów” odciąża ulicę Jagiellońską.*

**Planowane inwestycje mieszkaniowe**

W 2009 roku ruszy budowa dwóch komunalnych budynków wielomieszkaniowych przy ul. Prostej. Docelowo ma tam powstać 8 budynków – łącznie 144 mieszkania. W 2012 planowana jest budowa kolejnych bloków komunalnych – przy ul. Sadowej oraz u zbiegu ulic Armii Krajowej i Kasztanowej oraz Armii Krajowej i Kilińskiego.

Ponadto planuje się wykonanie co roku kapitalnych remontów dwóch budynków komunalnych, w tym jednego na os. Staszica, a drugiego z innego rejonu miasta. W 2009 r. mają to być budynki przy ul. Stoczniowców 1 oraz Żuławskiej 2.

W 2010 - 11 r. planowana jest zmiana systemu ogrzewania na Starym Mieście na bardziej ekologiczne.

Miasto planuje wsparcie Tczewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego przez partycypację w budowie 10 mieszkań rocznie – to plan od 2011 r.

**Inwestycje rekreacyjne**

Jedną z najważniejszych inwestycji, zaplanowanych na lata 2009-13, będzie rewitalizacja Parku Miejskiego. Ponadto w latach 2009 – 2010 zaplanowano budowę ścieżki spacerowo – rowerowej wzdłuż Kanału Młyńskiego oraz budowę systemu ścieżek rowerowych „Szlak Grzymisława”. Ma to być szlak liczący ok. 100 km, z Tczewa do Nowego, realizowany we współpracy z innymi gminami kociewskimi.

W planach na 2010 r. jest budowa nowych placów zabaw i terenów rekreacyjnych (niecka przy ul. Jedn. Narodu, plac zabaw na Os. Staszica) oraz budowa ścieżki rowerowej między mostem tczewskim i knybauskim.

Na 2011 r. zaplanowano rewitalizację parku przy ul. ks. Ściegiennego, na 2012 r. rewitalizację Parku Strzelnica i Parku Kopernika.

**Inwestycje rewitalizacyjne**

Największą inwestycją będą planty miejskie. Realizacja projektu pozwoli wyeksponować piękno dawnej zabudowy i przybliżyć historię miasta. Zabytkowe obiekty będą oświetlone, pojawią się tablice informujące o historycznej wartości tych miejsc. Projekt obejmuje trzy ścieżki – drogę widokową, spacerową i szlak forteczny.

**Inwestycje oświatowo-sportowe**

Sztandarową inwestycją jest budowa pełnowymiarowego stadionu lekkoatletycznego przy ul. Bałdowskiej, którego realizacja jest planowana na lata 2009-2010. Obiekt powstanie na bazie obecnego Stadionu Miejskiego.

**Ponadto na 2009 r. zaplanowano:**

- budowę pomieszczeń na szatnie i aule przy Gimnazjum nr 1
- budowę boiska o sztucznej nawierzchni przy ul. Ceglarskiej
- przebudowę obiektów na pl. Grzegorza (po dawnym Zespole Szkół Kolejowych)
- budowę obiektu użyteczności publicznej (świetlica, przedszkole) na Os. Witosa
- rozbudowę przedszkoli (Jarzębinka, Czwońeczka, Chatka Puchatka)

**Na kolejne lata – do 2013 r.:**

- modernizację boisk przy SP 10, SP 5, SSP 2, Gimnazjum nr 1 i 2
- budowę sali gimnastycznej przy SP 8
- przebudowę obiektów na pl. Grzegorza (kontynuacja)
- budowę boiska o sztucznej nawierzchni na os. Strzelnica i przy ul. Broniewskiego
- budowę obiektu użyteczności publicznej (świetlica, przedszkole) na Os. Witosa – kontynuacja.

**Ponadto w latach 2009-13 czeka nas****wiele innych inwestycji, a wśród nich:**

- realizacja projektu „Miejski Dom Przedsiębiorców” (budynek LOK przy ul. Obr. Westerplatte)
- budowa ośrodka MOPS
- budowa systemu monitoringu - docelowo ma funkcjonować ok. 80 kamer na terenie całego miasta; obecnie projekt jest konsultowany z służbami mundurowymi.
- budowa nowego skrzydła budynku administracyjnego Urzędu Miejskiego wraz z remontem elewacji budynku
- modernizacja targowiska miejskiego przy ul. Targowej (od 2010 r.)
- opracowanie i wdrożenie programu „Miejska ogólnodostępna sieć teletransmisji z terminalami internetowymi w obiektach publicznych oraz małych i średnich przedsiębiorstwach” (od 2010 r.)
- termomodernizacja szkół
- budowa i przebudowa systemu odbioru, odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych (od 2011 r.).

## Italian Bel Canto

# Operowe przeboje



Operowe arie z najsłynniejszych oper mogli usłyszeć tczewianie podczas Italian Bel Canto Show – koncertu zorganizowanego przez samorząd miasta Tczewa. Sala widowiskowa Centrum Kultury i Sztuki była wypełniona niemal do ostatniego miejsca. Wielkie brawa dla wykonawców i aż trzykrotne bisy świadczyły o tym, że ta propozycja kulturalna była strzałem w dziesiątkę.

Przed tczewską publicznością wystąpili: **Monika Kulecka** (sopran), **Agata Ciłko** (mezzosopran), **Krzysztof Gasz** (tenor) oraz **Wojciech Wentura** (tenor). Artystom towarzyszyła Orkiestra Polskiej Filharmonii Kameralnej w Sopocie pod kierownictwem Bogdana Ołędzkiego. Dyrektorem artystycznym orkiestry jest Wojciech Rajski. Usłyszeliśmy najsłynniejsze arie z oper m.in. G. Puccini'ego, G. Verdi'ego, G. Bizet'a, G. Rossini'ego.

Koncert dedykowany był tym, dzięki którym w Tczewie mogą odbywać się tego typu imprezy, a więc darczyńcom wspierającym kulturalne działania miasta. Prezydent Tczewa **Zenon Ody**a przekazał specjalne podziękowania oraz pamiątkowe statuetki **Teresie Kamińskiej**, prezes Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W jej imieniu przybyła na koncert **Iwona Żygowska**, dyr Biura Obsługi Inwestycji PSSE; **Eugenii Pokorskiej-Sawczuk**, prezesowi Banku Spółdzielczego w Tczewie oraz **Michałowi Juchnowskiemu**, prezesowi ZKM Veolia Transport Tczew. W jego imieniu podziękowania odebrał **Stanisław Smoliński**, prokurent w tejże firmie. Podziękowania przygotowano także dla firmy EATON.

## Promocja książki Romana Landowskiego

# „Tczew w czasie i przestrzeni”



Senator Andrzej Grzyb prezentował publikację R. Landowskiego, z którym wiele lat współpracował.

Przy pełnej sali w Miejskiej Bibliotece Publicznej odbyła się promocja książki Romana Landowskiego „Tczew w czasie i przestrzeni”, wydana przez Kociewski Kantor Edytorski - sekcję wydawniczą Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Na spotkanie przybyli przyjaciele i znajomi, rodzina artysty, ci którzy go cenili, szanowali, przedstawiciele samorządu i in. Życiorys i dorobek literacki autora przedstawił **Kazimierz Ickiewicz** - przewodniczący Rady Programowej Kociewskiego Kantoru Edytorskiego: – Roman Landowski to autor około 20 książek i współautor wielu innych. Wielokrotnie wyróżniony, medalem Pro Domo Trsoviensi, Honorowy Obywatel Miasta Tczewa, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. Do końca swojego życia był redaktorem naczelnym Kociewskiego Magazynu Regionalnego, pracował w MBP.

O książce opowiedział senator **Andrzej Grzyb**, bliski kolega Romana Landowskiego. „Tczew w czasie i przestrzeni” pokazuje umiłowanie miasta, pozytywny stosunek do Tczewa i jego mieszkańców. To esej historyczno-literacki, który nie tylko

relacjonuje wydarzenia, ale przedstawia własne opinie, podejmuje refleksję nad stanem historycznym.

Uroczystość uświetniły utwory muzyki poważnej w wykonaniu uczennic Szkoły Muzycznej w Tczewie.

Książka jest w zasadzie wznowieniem dwuczęściowej publikacji „Tczew. Spacery w czasie i przestrzeni” wydanej przez „Gazetę Reklamową”, prywatną oficynę Józefa Goliczkiego. Część pierwsza „Od osady do miasta” została wydana w 1995 roku, a druga część „Ludzie i zdarzenia” w roku następnym.

Obecna edycja, nieco zmieniona i poprawiona, zawarła obie części w jednym woluminie. Można ją nabyć m.in. w Miejskiej Bibliotece Publicznej (ul. J. Dąbrowskiego 6). Autor zadedykował książkę: *Mieszkańcom Tczewa, przede wszystkim młodym, by lepiej poznali swoje miasto.*

## Nagrody za najlepsze fotografie

# „Wakacje z aparatem”

43 osoby wzięły udział w I Młodzieżowym Konkursie Fotograficznym „Wakacje z aparatem” zorganizowanym przez Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły w Tczewie. Zgłoszono łącznie 193 prace spełniające warunki formalne. Autorką najlepszego z nich jest **Natalia Kaszubowska**.

Wszystkie prace oceniało jury w składzie: Tomasz Telefus (przewodniczący), Krzysztof Gierszewski, Sławomir Gawroński.

### Wyniki konkursu:

- I miejsce – zdjęcie „Wakacyjna sielanka”, Natalia Kaszubowska,
- II miejsce – zdjęcie „Wakacje na wsi”/Struga, Anna Domachowska,
- III miejsce – zdjęcie „Jeszcze po kropelce”, Mikołaj Ostrowski,

wyróżnienia: Katarzyna Tocha („Plaża o świcie”), Anna Peichert („Znaki II”), Paweł Pieczewski, Jakub Jarosik („Altajskie lodowce”/Mongolia), Mateusz Dziudziel („Życie na Słowacji w XXI wieku”/Słowacja), Jędrzej Jarosik („Jeźdźcy Dżyngishana”/Mongolia).

Ponadto w rankingu publiczności (oddano łącznie 329 ważnych głosów, w tym 192 drogą internetową, 137 w siedzibie CWRDW) zwyciężyło zdjęcie „Smakosz”, którego autorem jest Piotr Rutkowski.



Laureaci konkursu.

## Skarby fary i Bernardinum

# Białe kruki w na wystawie w CWRDW

Mszały, księgi parafialne, brewiarze, dawne podręczniki i inne cenne zbiory archiwum tczewskiej fary można było zobaczyć podczas wystawy w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły. Prawdziwym rarytatem były wyeksponowane jedynie na trzy dni faksymile pelplińskiego wydawnictwa Bernardinum, a wśród nich reprint słynnej Biblii Gutenberga. Wszystko to w ramach XXIV Festiwalu Twórczości Sakralnej.



– To już druga wystawa naszych zbiorów zaprezentowana w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły, w ramach Festiwalu Twórczości Sakralnej – powiedział ks. prałat **Piotr Wysza**, proboszcz parafii pw. Podwyższenia Krzyża Św. – W ubiegłym roku prezentowaliśmy szaty liturgiczne, teraz najcenniejsze księgi naszej parafii.

Na wystawie zaprezentowano m.in. księgi liturgiczne, mszały, modlitewniki, brewiarze, księgi tworzone przez biuro parafii, ale także księgi teologiczne, podręcznik anatomii, czy słowniki np. łacińsko-polski, francusko-niemiecki. Większość zaprezentowanych woluminów pochodzi z XVIII, XIX i początków XX w. Z bogatego księgozbioru fary organizatorzy wybrali te najciekawsze i jednocześnie interesujące „dla oka” mając nadzieję, że ta ekspozycja pozwoli tczewianom lepiej poznać historię parafii i dzieje miasta.

Wydawnictwo Diecezjalne „Bernardinum” zaprezentowało trzy pozycje ze zbioru swoich faksymilów. Były to: Apokalipsa św. Jana, wydana na polecenie wielkiego mistrza krzyżackiego w 1333 r., dzieło Mikołaja

Kopernika „De revolutionibus orbium coelestium” – „O obrotach sfer niebieskich” oraz Biblia Gutenberga.

O ostatnim z tych dzieł mówił **Ryszard Rogaczewski** z Wyd. Bernardinum.

Pelplińska Biblia Gutenberga jest jednym ze 180 egzemplarzy dwutomowej Biblii, wydrukowanych przez Gutenberga w połowie XV w. Do tej pory na świecie zachowało się 48. Nie ma dwóch identycznych egzemplarzy, każdy jest inaczej zdobiony. Jedyny w Polsce egzemplarz przechowuje Muzeum Diecezjalne w Pelplinie. Biblia została nabyta prawdopodobnie przez biskupa chełmińskiego Mikołaja Chrapickiego i подарowana franciszkanom w Lubawie. Po sekularyzacji klasztoru znalazła się w bibliotece seminarium w Pelplinie. Reprint pelplińskiej Biblii ukazał się w latach 2002 - 2003.

**Faksymile** – dokładna podobizna rękopisu, rysunku lub druku. Technika współcześnie stosowana głównie do rękopisów, inkunabułów i rzadkich, bogato zdobionych wydawnictw.

## ZEC wyjaśnia

# „Sezon grzewczy”

Zakład Energetyki Ciepłej Tczew sp. z o.o. jest największym dostawcą ciepła w naszym mieście. Ogrzewa większość mieszkań, a także obiekty użyteczności publicznej. Dynamiczny rozwój miasta, a także spółki sprawia, że ciepło jest coraz bardziej dostępne. Wyjaśnienia nt. tzw. sezonu grzewczego oraz pracy ZEC otrzymaliśmy od prezesa spółki – **Barbary Stanuch**.

„Sezon grzewczy” to pojęcie przestarzałe. Aby poczuć ciepło w mieszkaniu wystarczy zgłosić się do administratora swojego budynku, który z kolei zgłasza tę potrzebę Zakładowi Energetyki Ciepłej. ZEC zapewnia dostawę ciepła przez cały rok, na wniosek klientów (np. spółdzielni mieszkaniowej, zarządcy). Poprzez dostawę ciepła przez cały rok zapobiegamy także wychłodzeniu i zawilgoceniu mieszkań naszych klientów. Tzw. automatyka pogodowa zainstalowana w węzłach reguluje dopływ ciepła w zależności od temperatury zewnętrznej – gdy temperatura powietrza wzrasta powyżej ustalonej granicy, następuje automatyczne odcięcie dopływu ciepła i odwrotnie – w przypadku obniżenia temperatury zewnętrznej, węzeł automatycznie się wyłączy. Dzięki temu klienci mogą korzystać z ogrzewania i ciepłej wody w każdym momencie i w dowolnej ilości.

Działalność ZEC to także dbałość o środowisko naturalne. Kociołnia w Rokitekach, z której zasilana jest sieć ciepłownicza spełnia wszelkie normy unijne w zakresie ochrony środowiska. Zaangażowaliśmy w ostatnich latach znaczne środki na inwestycje proekologiczne celem zmniejszenia emisji substancji szkodliwych dla środowiska. Celem strategicznym ZEC jest rozwój produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła, w tym na Starym Mieście i Czyżkowice, przejście odbiorców z kotłowni lokalnych. Przyczyni się to do wzrostu bezpieczeństwa miejskiej sieci ciepłowniczej, lepszego zaspokajania potrzeb odbiorców oraz dalszej poprawy ochrony środowiska i, co najistotniejsze – zlikwidowania trujących dymów i kominów w Tczewie. Pozwoli to na całkowite zlikwidowanie pieców nie ekologicznych lokalnych kotłowni węglowych, podłączenie do centralnego systemu ciepłowniczego, który jest ekologiczny i ekonomiczny.

Zarząd ZEC deklaruje współpracę z samorządem miasta i nowo powołaną Radą Strategii Rozwoju Tczewa, w zakresie dostaw ciepła i rozwiązania problemu z zanieczyszczeniem powietrza.

## Książka i sesja popularnonaukowa

# „Moje spotkania z papieżem Janem Pawłem II”

Sesja popularnonaukowa połączona z promocją książki „Moje spotkania z papieżem Janem Pawłem II”, pod redakcją Jana Kulasa to tylko jedna z form obchodów 30-lecia pontyfikatu papieża – Polaka.

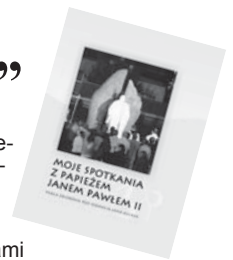
Swoimi refleksjami na temat nauczania Jana Pawła II podzielił się prof. Andrzej Chodubski z Uniwersytetu Gdańskiego, Kazimierz Ickiewicz, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej, Wojciech Drzeżdżon oraz poseł Jan Kulas. Pierwszy z prelegentów skoncentrował się na wizji Europy w nauczaniu papieża. – Jak uznawał Jan Paweł II, od dnia chrztu Polski 14 kwietnia 996 r. nasz kraj znalazł się w kręgu cywilizacji zachodnioeuropejskiej – mówił prof. Chodubski. – Tożsamość europejska często pojawiała się w nauczaniu papieża. Był zwolennikiem wspólnej Europy, ale z zachowaniem tożsamości każdego z krajów, narodów, ze świadomością własnej kultury, korzeni, historii. Kazimierz Ickiewicz mówił o patriotyzmie w nauczaniu Jana Pawła II. Przypomniał, że patriotyzm to nie puste deklaracje, ale codzienna praca na

rzecz wspólnego dobra. Wojciech Drzeżdżon poświęcił swoje wystąpienie sprawie wychowania. – Wychowanie to według Jana Pawła II, stawanie się coraz bardziej człowiekiem. To zmierzanie do tego, aby coraz bardziej być, a nie coraz więcej mieć. Każdy człowiek jest inny i do wychowania każdego trzeba podchodzić indywidualnie. Stąd wychowawca nie może być rzemieślnikiem, ale twórcą. Jan Kulas przypomniał z kolei postawę Jana Pawła II wobec polityki, jego troskę o nasz kraj i demokrację.

Ponad 400-stronicowa publikacja „Moje spotkania z papieżem Janem Pawłem II” to zapis wspomnień, przeżyć, refleksji, jakich doświadczyli głównie mieszkańcy Tczewa i Kociewia w związku z pontyfikatem Jana Pawła II. Wielu ze współautorów książki osobiście zetknęło się z papieżem.

Książka składa się z ośmiu części, poprzedzonych przedmową biskupa pelplińskiego Jana Bernarda Szłagi, Bogdana Borusewicza – marszałka Senatu oraz Jana Kulasa. Pierwsza część to sześć wywiadów

z duszpasterzami oraz prezydentem Tczewa Zenonem Ody, druga to świadectwa i wspomnienia z osobistych spotkań z Janem Pawłem II. Ich autorami jest 39 osób, które odpowiedziały na ankietę przygotowaną przez redaktora książki. Trzecia część zawiera relacje i artykuły poświęcone Ojcu św., czwarta zatytułowano: Jan Paweł II a Parlament RP. Kolejne części to: Pożegnanie Jana Pawła II, Pomnik Jana Pawła II w Tczewie, Zarys biografii i spuścizna Jana Pawła II i Kalendarium pomorskich pielgrzymek. Książka jest bogato ilustrowana. Wykorzystane w niej zdjęcia to często prywatne pamiętanie, nigdzie dotąd niepublikowane. – Osobiste świadectwa to największa wartość publikacji – powiedział Wojciech Drzeżdżon. – Pokazują, jak ogromny wpływ na nas miał nawet krótkotrwały kontakt z Janem Pawłem II. Ta książka to pomorski ślad Tego, który na zawsze pozostanie dla nas jednym z największych autorytetów.



**Centrum  
Edukacji Dorosłych  
Centrum Kształcenia  
Ustawicznego w Tczewie**  
83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 1,  
tel. 532-13-97, 531-69-50, fax: 777-62-86



## Zaprasza na kursy

### I Kursy finansowo-księgowo-kadrowo-biurowe

1. „Kadry i płace - SYMFONIA” - 50 godz.
2. „Finanse i rachunkowość w systemach komputerowych” - 150 godz.
3. „Kadry i płace z elementami księgowości” - 190 godz.
4. „Kurs dla kandydatów na samodzielnych księgowych” - 140 godz.
5. „Kurs dla kandydatek na Sekretarki - Asystentki” - 145 godz.
6. „Specjalista ds. reklamy” - 210 godz.
7. „ABC przedsiębiorczości” - 35 godz.

### II Kursy komputerowe

1. dla początkujących - 80 godz.
2. dla zaawansowanych - 80 godz.

W programie : MS WINDOWS, Pakiet biurowy MS OFFICE, INTERNET



### III Kursy języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego

angielski na różnych poziomach - od kursów dla początkujących do kursów certyfikacyjnych , m.in.

**maturalne, Business English, specjalistyczne dla firm, intensywne kursy wakacyjne**

### IV Kursy przygotowawcze

1. Dla kandydatów na wychowawców placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży - 40 godz.
2. Kurs „Instruktażowy dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży” - 10 godz.
3. kursy przygotowujące do matury - 60 godz.



## Wspólna promocja regionu

# „Kociewie nieznane” w Senacie RP



Parlamentarny Zespół Kociewski zalicza się do najaktywniejszych zespołów regionalnych obecnego parlamentu. 24 września zorganizował on w Senacie RP, przy współpracy gmin i powiatów kociewskich, wystawę pt. „Kociewie nieznane”. Na otwarcie wystawy zarządzono przerwę w obradach wyższej izby parlamentu.

Regiony nabierają coraz większego znaczenia w życiu obywateli i w działalności naszego państwa. Od kilku lat w polskim parlamencie funkcjonują zespoły regionalne. Skupiają one posłów i senatorów z różnych terenów Polski oraz z różnych partii politycznych. Generalnie służą one popularyzacji wiedzy o regionach Polski. W obecnej kadencji parlamentu zdecydowanie aktywnością wyróżnia się województwo pomorskie i województwo kujawsko-pomorskie. Posłowie i senatorowie tych województw utworzyli dwa zespoły regionalne: Kaszubski Zespół Parlamentarny i Parlamentarny Zespół Kociewski.

Parlamentarny Zespół Kociewski liczy już 14 posłów i senatorów z następujących miast: Bydgoszczy, Czarnej Wody, Gdańska, Grudziądza, Starogardu Gdańskiego, Świecia, Tczewa i Tucholi. Zespołowi przewodniczy senator Andrzej Grzyb, a do aktywniejszych członków należą Jan Kulas i Sławomir Neumann.

Parlamentarny Zespół Kociewski ma swój statut oraz program działalności. Naczelnym zadaniem pozostaje wszechstronna i nowoczesna promocja regionu Kociewie. Dobrze tej racji służą coraz liczniejsze wizyty Kociewiaków w Sejmie i w Senacie.

24 września Parlamentarny Zespół Kociewski zorganizował w Senacie, przy pomocy gmin i powiatów kociewskich, wystawę pt. „Kociewie nieznane”.

Wystawę otworzyli marszałek Senatu Bogdan Borusewicz i senator Andrzej Grzyb. Obecny był również Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (także senator z naszego województwa) dr Kazimierz Plocke. Krótkiej prezentacji walorów Kociewia dokonał starosta starogardzki Leszek Burczyk. Każdy z uczestników wernisażu otrzymał wydawnictwo o Kociewiu.

Wystawa „Kociewie nieznane” sściągana do Senatu licznych Kociewiaków. Miasto Tczew reprezentował prezydent Zenon Oda, a powiat tczewski starosta Witold Sosnowski, wicestarosta Adam Kucharek i członek zarządu Tadeusz Dzwonkowski. Silną reprezentację wystawił też Pelplin w osobie burmistrza Andrzeja Stanucha i sekretarz miasta Jolanty Ligman. Na wystawie obecnych było wielu artystów z Kociewia.

Wystawę „Kociewie nieznane” uświetniły występy artystyczne. Jak zwykle strojami i muzyką pociągnęła Kapela Kociewska ze Starogardu Gdańskiego. Bardzo dobrze zaprezentowała się również młodzież z Szkoły Muzycznej z Pelplina pod kierownictwem Krystyny Czocher. Mnie bardzo też ujęła obecność kilku kół gospodyń wiejskich w strojach regionalnych z gminy Pelplin i gminy Starogard Gdański. Muzyka, śpiew i taniec kociewski jak zawsze przemawiały do wyobraźni. Dobrze też się stało, iż na wystawę „Kociewie nieznane” przybyło kilku przedsiębiorców.

W polskiej tradycji dużą rolę spełnia wspólny stół, wspólne i dobre biesiadowanie. Właśnie dzięki kociewskim przedsiębiorcom, był to stół suto zastawiony i pomysłowo, starannie udekorowany, w tym z licznymi, prawdziwie regionalnymi potrawami. A że tam byłem i w degustacji uczestniczyłem, to mogę zapewnić, że niczego i dla nikogo tam nie zabrakło. To było rzeczywiście sympatyczne i przyjazne biesiadowanie. W tej atmosferze odbyło się wiele i przyjaznych rozmów. Większość obecnych senatorów była bardzo mile zaskoczona taką kociewską gościnnością i oryginalną prezentacją.

Większość senatorów po raz pierwszy i coś więcej dowiedziała się o naszym Kociewiu. W trakcie rozmowy z marszałkiem Bogdanem Borusewiczem zaproponowałem, aby wystawy kociewskie miały cykliczny charakter i odbywały się co roku. Marszałek Senatu życzliwie odniósł się do tej propozycji. Przy okazji warto nadmienić, że z dużym zainteresowaniem, i być może odrobiną lekkiej zazdrości, przyglądało się nam kilku parlamentarzystów z Kaszub. Jednak trzeba nade wszystko podkreślić dobry klimat współpracy Kociewiaków i Kaszubów. Kiedyś tego bardzo nam brakowało.

Jak jednym zdaniem podsumować wystawę „Kociewie nieznane”? Niewątpliwie była to pierwsza i w pewnym znaczeniu historyczna wystawa w Senacie. Kociewiaci łącząc tradycję z nowoczesnością, godnie i kompetentnie zaprezentowali się w polskim parlamencie!

**Jan Kulas  
poseł z Tczewa**

## W obiektywie i na scenie

# Świętowali tczewscy seniorzy

Otwarcie wystawy fotografii dokumentujących piątą edycję Wyborów Miss i Mistera Złotego Wieku zainaugurowali tczewscy seniorzy swoje święto. Nie brakowało i innych atrakcji – parada ulicami miasta i festyn w Centrum Kultury i Sztuki pozwoliły seniorom się zrelaksować, skorzystać z porad medycznych i kosmetycznych, pochwalić artystycznymi osiągnięciami.



Międzynarodowy Dzień Seniora obchodzony jest już od 18 lat, od kilku lat 1 października hucznie świętują także starsi tczewianie. A ma kto świętować, ponieważ aż 18 proc. tczewian to seniorzy.

Wystawa „Złoty Wiek” otwarta w Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły to fotograficzny zapis przeżyć i emocji towarzyszących tegorocznym wyborom Miss i Mistera Złotego Wieku. Autorem zdjęć jest 40-letni **Marek Lapis**. Fotografia już od ponad 20 lat jest pasją jego życia. Pracował jako fotoreporter w wielu czasopismach, m.in. „Wprost”, „Polityca”, „National Geographic Polska”, „Newsweek Polska, a także za granicą.

– Do Tczewa sprowadziła mnie Wasza pasja i ogromna radość życia – powiedział seniorom Marek Lapis podczas wernisażu. – Największą nagrodą dla mnie będzie, gdy dostrzeżecie na tych fotografiach nie tylko zapis pewnego wydarzenia, ale przede wszystkim emocje, które wówczas przeżywaliście. Chciałbym zadedykować tę wystawę mojemu ojcu. To on zaszczylił we mnie pasję fotografowania.

Zyczenia zdrowia i zachowania tej ogromnej aktywności, energii i pogody ducha, którą zarażają nas tczewscy seniorzy, złożył świętującym **Zenon Ody**, prezydent Tczewa. – Ja też zaliczam się do ludzi złotego wieku, tym bardziej, że dwa miesiące temu nabyłem prawa emerytalne – przyznał prezydent.

Po obejrzeniu wystawy, seniorzy przemaszcerowali ulicami Tczewa. Ich celem było Centrum Kultury i Sztuki, gdzie odbył się festyn. Imprezę poprowadzili Jolanta Jank i Ludwik Kiedrowski. Podczas festynu seniorzy mogli zadbać o zdrowie poddając się badaniu poziomu cukru oraz ciśnienia, o kondycję – uczestnicząc w zajęciach gimna-



styki oraz o urodę – biorąc udział w warsztatach wizażu. Nie zabrakło występów artystycznych. Swoje estradowe talenty prezentował Spółdzielczy Chór Seniora, zespół „Wiecznie Młodzi”. Wystąpiły także tamburmajorki z Pałacu Młodzieży w Gdańsku. Podczas imprezy można było zakupić prace plastyczne wykonane przez osoby niepełnosprawne, a także posilić się chlebem ze smalcem, bigosem i domowym ciastem.

Organizatorami imprezy był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Tczewie.

M.M.

### V Wybory Miss i Mistera Seniorów w Gdyni

W Gdyni odbyły się V Wybory Miss i Mistera Seniorów organizowane przez tamtejszy Dzienny Dom Pomocy Społecznej. Tegoroczne wybory nosiły podtytuł „Na Olimpię”. W wyborach brało udział ok. 200 osób – podopiecznych 10 ośrodków pomocowych z terenu całego województwa pomorskiego. Nagrody trafiły do mieszkańców Tczewa – Miss Seniorów oraz Miss Publiczności została **Marta Muszyńska**, **Henryk Meyer** wywalczył tytuł Wicemistrza Seniorów oraz Mistera Publiczności.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy!

## Na wystawie

# Kapelusze pani Zofii



Zofia Petka tym razem w kowbojskim kapeluszu.

W Centrum Wystawienniczo-Regionalnym Dolnej Wisły bogatą kolekcję swoich kapeluszy prezentowała Zofia Petka. Impreza odbywała się pod hasłem „Moda na aktywność”. Otwarcie wystawy poprzedzone zostało wykładem Barbary Anioła – Pawlickiej „Wartość elegancji i estetyki człowieka w Złotym Wieku”.

Hobby pani Zosi zrodziło się podczas spotkania z nieżyjącą już artystką Hanką Bielicką, która również była miłośniczką kapeluszy. Zofia Petka jest posiadaczką ok. 150 nakryć głowy z różnych stron świata. Na wystawie nie tylko można było oglądać eksponaty, ale również odbyła się licytacja dwóch najciekawszych okazów.

Zofia Petka została uhonorowana zaszczytnym wyróżnieniem Prezydenta Miasta Tczewa – „Tczewianin Roku 2007” za działalność społeczną oraz niekonwencjonalny sposób promowania Tczewa. Należy do zespołu tanecznego „Wiecznie Młodzi”, zdobyła tytuł Miss Złotego Wieku 2005, w ubiegłym roku wystąpiła w telewizyjnym programie „Big Brother”. Ma 75 lat.

Wystawę zorganizował Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Tczewie oraz Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły.

## Wiecznie Młodzi w stolicy

Tczewski zespół taneczny „Wiecznie Młodzi” uczestniczył w imprezie Forum 50+ Seniorzy XXI wieku!, zorganizowanej na placu Teatralnym w Warszawie z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. Impreza, miała na celu przeciwdziałanie dyskryminacji osób ze względu na wiek.

Atrakcjami były m.in.: kolorowa ciężarówka Komisji Europejskiej, która pojawiła się w ramach akcji „Za Różnorodnością. Przeciw Dyskryminacji”, koncert brazylijskiej grupy Los Cabalieros, pokazy mody, pokazy gimnastyczne oraz taneczne. Te ostatnie zo-

stały przygotowane między innymi przez 36-osobowy zespół Wiecznie Młodych, który na zaproszenie organizatorów wykonał premierowy pokaz tańca flamenco. Pokaz został doskonale przyjęty przez publiczność. Wraz z seniorami do stolicy pojechały prace uczestników warsztatów terapii zajęciowej Środowiskowego Domu Samopomocy w Tczewie, które zaprezentowane zostały w Ogrodzie Saskim. W opinii zwiedzających prace te należały do najpiękniej-



szych spośród wszystkich prezentowanych na stoiskach.



Urząd Miejski w Tczewie - Wydział Spraw Komunalnych  
**PRACOWNIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ**  
 83-110 Tczew, ul. Obr. Westerplatte 3, tel./fax (058) 531 76 41  
 e-mail: pee@um.tczew.pl

## NATURA 2000, ochrona przyrody, ptaki, piaski i... foki w delcie Wisły czyli aktywni nauczyciele na dorocznych zajęciach terenowych

Jak co roku nauczyciele doceniający wagę edukacji ekologicznej w terenie zapoznali się z kolejną możliwością przeprowadzenia ciekawych zajęć – tym razem pojechalibyśmy na Wyspę Sobieszewską. W zajęciach wzięli udział nauczyciele różnych specjalności (j.polski, historia, biologia, fizyka, przyroda, nauczanie zintegrowane, informatyka – byli również przedstawiciele logopedów oraz bibliotekarzy).

Uczestnicy zapoznali się ze specyfiką pracy Stacji Ornitologicznej PAN ze szczególnym uwzględnieniem roli Krajowej Centrali Obrączkowania Ptaków i metod obrączkowania. Bardzo ciekawe okazały się strategie wędrówkowe ptaków i biologiczne mechanizmy warunkujące te strategie. Najwięcej pytań wywołał temat ochrony zasobów przyrodniczych Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000.

Kolejnym etapem szkolenia było zapoznanie nauczycieli z możliwościami przygotowanej ścieżki dydaktycznej w rezerwacie faunistycznym „Ptasi Raj”. Tablice edukacyjne oraz platformy do obserwacji ptaków nad jeziorami u ujścia Martwej Wisły to idealne miejsce do poprowadzenia zajęć z dziećmi nawet przez nauczycieli o ubogiej wiedzy ornitologicznej. We wnętrzu platform zainstalowano kolorowe wizerunki możliwych do obserwacji w tym miejscu gatunków.

Kolejna część spotkania z przyrodą naszego regionu odbyła się w rezerwacie „Mewia Łacha” i wywołała szereg nieoczekiwanych doznań uczestników. Niektórzy z nas po raz pierwszy zachwycili się ogromem wód, jakie niesie nasza Wisła przy swoim największym ujściu. A tysiące ton ciągle świeżych aluwii, „wędrujące” łachy i małe mierzaje to miniaturowy świat procesów, jakie zachodzą w przyrodzie na styku łądy i morza. W takich miejscach widać jak szybko zmienia się świat, a przyroda nieożywiona – wbrew nazwie – „tętni życiem”.



Z prawdziwym życiem kręgowców tego cudownego miejsca zapoznał nas pan Tomasz Mokwa – na co dzień pracownik Stacji PAN, który prowadzi Krajową Centralę Obrączkowania Ptaków i pracuje również dla „Euringu” (w dowolnym tłumaczeniu – Europejska Unia Obrączkowania Ptaków).

W efekcie zostaliśmy wprowadzeni w tajniki właściwej obserwacji przy okazji dowiadując się, w jakich miejscach możemy pokazać uczniom zarówno unikalne, jak i pospolite gatunki, jakie są ich zwyczaje i jak próbować odpowiadać na najtrudniejsze pytania – rozpoczynające się od słowa „dlaczego...?”.

Najciekawszym momentem obserwacji, które trwały aż do zachodu Słońca była możliwość oglądania stada polujących fok, które w obiektywie lunety ornitologicznej wyglądały na szczęśliwe. A może to my wszyscy byliśmy szczęśliwi widząc te piękne zwierzęta na wolności...

*Anna Peichert*



### Program ochronę walorów

Został zakończony pierwszy etap kampanii edukacyjnej Zarządu Głównego Polskiego Klubu Ekologicznego „Program aktywnej edukacji obywatelskiej promujący ochronę walorów przyrodniczo cennych regionów Polski” finansowanej przez środki pomocowe Unii Europejskiej.

#### Patronat

W naszym województwie udział wzięło jedenaście szkół podstawowych, w których przeprowadzono w ramach projektu pilotażowe zajęcia. Wszyscy uczniowie otrzymali pakiety edukacyjne „Formy ochrony przyrody w Polsce”.

Rozstrzygnięto również konkurs dla nauczycieli „ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA ROKU 2008”, którego celem była promocja istniejących ścieżek dydaktycznych oraz zwiększenie ich atrakcyjności o praktyczne







**Urząd Miejski w Tczewie - Wydział Spraw Komunalnych**  
**PRACOWNIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ**  
 83-110 Tczew, ul. Obr. Westerplatte 3, tel./fax (058) 531 76 41  
 e-mail: pee@um.tczew.pl

## Odpady komunalne statystycznie

Główny Urząd Statystyczny poinformował o odpadach komunalnych zebranych w 2007 roku. Szacuje się, że zebrano ich około 10 083 tys. ton. Średni wskaźnik zebranych odpadów na 1 mieszkańca kształtował się na poziomie 265 kg.

Selektywnie zebrano około 513 tys. ton odpadów komunalnych. Ilość wszystkich rodzajów odpadów zebranych selektywnie w stosunku do roku ubiegłego wzrosła.

Z analizy pozyskanych danych wynika, że w 2676 gminach prowadzona była selektywna zbiórka odpadów komunalnych, ale tylko w 280 gminach zbierano oddzielnie również odpady biodegradowalne. Były to przeważnie odpady powstające w sektorze usług komunalnych (np. przy utrzymywaniu terenów zielonych i cmentarzy), handlu i usług (odpady z targowisk i gastronomii) oraz w gospodarstwach domowych (łącznie z odpadami z ogródków przydomowych i działek rekreacyjnych).

Zmniejszyła się liczba gmin, które nie zorganizowały selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z 558 w 2006 r. do 368 na koniec roku 2007. W 2007 r. selektywnie zebrano zaledwie 5,1% odpadów komunalnych. Około 1,5% wysegregowano z masy zebranych odpadów zmieszanych. Niewielki odsetek odpadów został przetworzony metodą biologiczną i mechaniczno-biologiczną

(3,6%) oraz termiczną (0,4%).

W Polsce proces przekształcanie odpadów komunalnych wciąż stosowane jest na niewielką skalę. Od 2001 r. poddano obróbce termicznej zaledwie 266 tys. ton odpadów komunalnych. W 2007 r. przetworzono termicznie 41 tys. ton tych odpadów.

Z ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych zmieszanych (około 9 570 tys. ton) 70% pochodziło z gospodarstw domowych, 25% z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz 5% z usług komunalnych.

Deponowanie na składowiskach jest nadal podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi w naszym kraju. W 2007 r. około 90% zebranych odpadów trafiło na kontrolowane składowiska. Na koniec roku zarejestrowano 929 czynnych kontrolowanych składowisk, które zajmowały ogólną powierzchnię 3 086 ha. Spośród nich 304 to składowiska wyposażone w instalacje odgazywania, z których większość (bo 78%) stanowią takie, gdzie ujmowany gaz składowiskowy odprowadzany jest bezpośrednio do atmosfery.

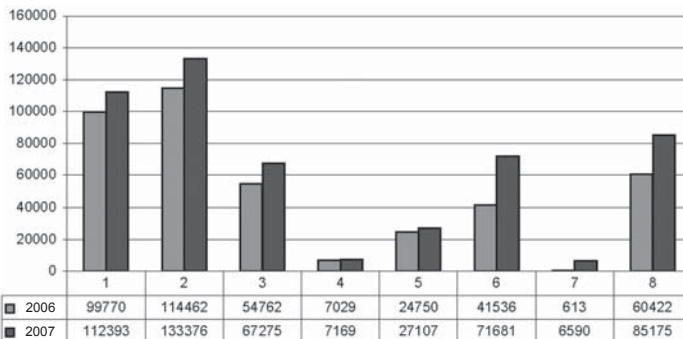
Niepokojącym zjawiskiem jest wciąż rosnąca liczba tzw.

„dzikich wysypisk”, na których porzucane są odpady. Pomimo tego, że w wielu gminach dzięki wysypiska usuwane są na bieżąco, w bardzo krótkim czasie pojawiają się nowe. Pod koniec roku 2007 gminy na swoim terenie doliczyły się około 3 tys. sztuk nielegalnych wysypisk, o ponad 300 więcej niż w 2006 r. W ciągu całego roku 2007 gminy zlikwidowały ich ponad 7 tys., czyli o ponad 1 tys. więcej niż w ciągu roku 2006. Najwięcej dzikich wysypisk zlikwidowano na terenach miast następujących województw: śląskiego – 1101, łódzkiego – 962, mazowieckiego – 952 i małopolskiego – 896.

Liczbę zbiorników bezodpływowych szacuje się na około 2 444 tys., natomiast przydomowych oczyszczalni ścieków na około 42 tys., zaś liczbę stacji zlewnych na około 2 tys.

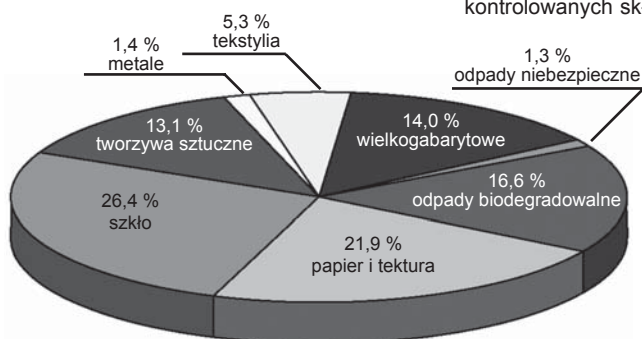
W 2007 r. zostało zebranych i wywiezionych do oczyszczalni ścieków ponad 19 tys. m<sup>3</sup> nieczystości ciekłych, z czego około 60% zebrano z gospodarstw domowych, około 10% z budynków użyteczności publicznej a pozostałe 30% z budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą.

*Źródło: eGospodarka.pl*



1. papier i tektura
2. szkło
3. tworzywa sztuczne
4. metale
5. tekstylia
6. wielkogabarytowe
7. odpady niebezpieczne
8. odpady biodegradowalne

*Selektywna zbiórka odpadów komunalnych (t) w latach 2006 i 2007.*



## aktywnej edukacji obywatelskiej promujący przyrodniczo cennych regionów Polski

walory dydaktyczne, emocjonalne związanie uczniów z lokalnym środowiskiem przyrodniczym, uświadomienie społeczności lokalnej powiązania dziedzictwa kulturowego z dziedzictwem przyrodniczym własnego regionu w ramach współpracy pomiędzy gminami, nadleśnictwami i szkołami w dziedzinie szeroko pojętej edukacji ekologicznej.

Konkurs zaowocował ciekawymi lekcjami i przygotowaniem scenariuszy terenowych zajęć edukacyjnych dla uczniów klas IV do VI szkół podstawowych w oparciu o istniejącą ścieżkę dydaktyczną, opracowaną na zlecenie gminy lub nadleśnictwa.

W naszym regionie projekt przebiegał bardzo sprawnie. Zarówno lekcje jak i konkurs, realizowane były z dużą dozą entuzjazmu. Będzie kolejny etap kampanii, który ogłosimy już wkrótce.

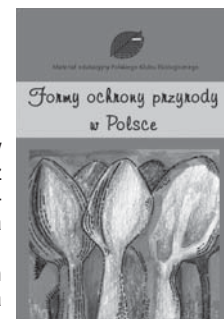
Celami kampanii było:

- podnoszenie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży na temat form ochrony przyrody w Polsce
- zbudowanie w świadomości społecznej zrozumienia dla nierozzerwalności dziedzictwa kulturowego z dziedzictwem przyrodniczym własnego regionu i co za tym idzie potrzeby ochrony tego dziedzictwa
- zachęcenie nauczycieli do korzystania z aktywnych form edukacji ekologicznej
- nawiązanie współpracy między samorządem lokalnym, szkołami i organizacjami pozarządowymi

Na terenie Tczewa beneficjentami projektu były 2 szkoły (SSP 2 oraz SP 5 – otrzymały materiały edukacyjne). Współpracujący z Pracownią Edukacji Ekologicznej nauczyciele przyrody ze szkół podstawowych oraz

biologii z gimnazjów otrzymali również przykładowe pakiety do zapoznania się i powielania.

W ramach projektu powstała broszura dla nauczycieli pt. Jak przeprowadzać lekcje w terenie?, którą niebawem otrzymają uczestnicy warsztatów. Istnieje ogromna potrzeba edukacji na temat form ochrony przyrody w mieście sąsiadującym z obszarami NATURA 2000. W związku z powyższym we współpracy z UM od maja 2008 ponad 400 dzieci wyjechało na zajęcia terenowe do rezerwatów Wyspy Sobieszewskiej, a 11 października dodatkowo przeszkolono grupę nauczycieli. Reportaż ze szkolenia – na stronie 16.



## *W Tczewie żyli, w Tczewie byli...*

### Pułkownik Stanisław Janik (1895-1981)

Postać, która zostanie opisana w tym artykule wiąże się z najboleśniejnymi wydarzeniami XX wieku. Jako pierwszej przypadło jej w udziale bronić naszego kraju przed agresją wojsk hitlerowskich. W pojęciu przeciętnego Polaka II wojna światowa rozpoczęła się na Westerplatte salwą armatnią z pancernika Schleswig-Holstein. Tymczasem to na nasze miasto jako pierwsze spadły niemieckie bomby. Oczywiście zdecydowały tu względy propagandowe. Budującym dla narodu był mit, iż pierwsze z zaatakowanych miejsc broniło się bohatercko przez siedem dni. Tymczasem fakt, że w innym miejscu wcześniej rozpoczęły się działania wojenne nie umniejsza przecież poświęcenia żołnierzy z Gdańskiej składnicy wojskowej.

Powróćmy jednak do żołnierza, który jako jeden pierwszych bronił naszego kraju. Stanisław Andrzej Janik urodził się 21 kwietnia 1895 r. we wsi Cięcina w gminie Węgierska Górka. Pochodził z wielodzietnej rodziny, oprócz niego w domu rodzinnym wychowywała się jeszcze szóstka jego rodzeństwa. Jak można wnioskować z jego postawy w życiu dorosłym, wychowywał się w środowisku bardzo patriotycznym. W Cięcinie ukończył szkołę podstawową, a w Bochni gimnazjum, gdzie zdał maturę. Tuż po egzaminie dojrzałości został wcielony do armii austriackiej. Dostał się do niej najniższego stopnia oficerskiego. Podczas walk na froncie wschodnim dostał się do niewoli rosyjskiej. Gdy tylko nadarzyła się okazja, pod koniec I wojny światowej, wstąpił do formującej się polskiej armii. Po odzyskaniu niepodległości pełnił służbę wojskową w Brześciu nad Bugiem. 1 stycznia 1932 r. awansowano go do stopnia majora, już w cztery lata później został dowódcą 2 Batalionu Strzelców w Tczewie. Obecność jednostki wojskowej w naszym mieście była ko-

rzystna dla jego rozwoju. Sama więc postać jej dowódcy była pozytywnie postrzegana przez mieszkańców naszego miasta.

W 1939 roku czuło się już wzrost napięcia między Polską a Niemcami. Z zaniepokojeniem obserwowano agresywne działania Niemiec i powoli przygotowywano miasto do obrony. Głównym zadaniem stacjonujących w Tczewie wojsk było nie dopuszczenie do opanowania przez nieprzyjaciela mostów na Wiśle. Zawczasu zaminowano ich konstrukcję, aby w momencie krytycznym móc je zniszczyć. Działanie to miało spowolnić ruchy niemieckiej armii, zapobiegając jej szybkiemu przegrupowaniu.

Ponadto w mieście zbudowano umocnienia ziemne, rowy i stanowiska karabinów maszynowych do odparcia nieprzyjaciela. Za pośrednictwem jednostki w Tczewie wzmocniono uzbrojenie na Westerplatte. Jej żołnierze szkolili również pracowników Poczty Polskiej w Gdańsku oraz miejscową ludność w zakresie działań wywiadowczych.

W ostatnich dniach przed rozpoczęciem działań zbrojnych Stanisław Janik kierował ewakuacją rodzin żołnierzy drugiego batalionu. Można stwierdzić, iż wszystkie postawione mu zadania wypełnił z pełnym poświęceniem spełniając rozkazy dowództwa wojsk polskich.

Atak na Tczew rozpoczął się od lotniczego bombardowania miasta. Jednym z głównych celów było zniszczenie punktów dowodzenia, w których znajdowały się detonatory ładunków wybuchowych umieszczonych na mostach. Jak wynika z wytycznych dla armii niemieckiej, obawiano się, że wcześniejszy atak w Zatoce Gdańskiej może zaalarmować obrońców w Tczewie, a tym samym zlikwidować element zaskoczenia. Prawdopodobnie to właśnie dlatego bomby na nasze miasto spadły jako pierwsze.

Mosty nie zostały wysadzone od razu po wybuchu pierwszych bomb. Starano się je bronić. Dopiero w sytuacji beznadziejnej, gdy istniała groźba zdobycia mostu przez niemiecki pociąg pancerny, dowódca Stanisław Janik podjął decyzję o wysadzeniu mostu.

Wojsko polskie wycofało się z miasta wieczorem 1 września w kierunku Swiecia, gdzie miało przepłynąć na drugi brzeg Wisły. Niestety nie zapewniono mu odpowiednich do tego środków. 2 Batalion Strzelców został otoczony, a następnie rozbity przez wojska niemieckie. Stanisław Janik dostał się wraz ze swoimi żołnierzami do niewoli, w której przebywał aż do końca wojny.

Po zakończeniu się działań wojennych wrócił do Polski i ponownie wstąpił do armii. W stan spoczynku przeszedł w 1950 r. Zmarł w wieku 86 lat w Bydgoszczy, gdzie spędził ostatnie lata swojego życia. Do końca utrzymywał związki z Tczewem. Pielęgnował pamięć o swoich poległych żołnierzach i odwiedzał ich groby w naszym mieście.

#### Bibliografia:

- Golicki J., Album Tczewski lata 1900-1945, Tczew 2001.
- Ickiewicz K., Druga wojna światowa wybuchła w Tczewie, Tczew 2004.
- Wojna zaczęła się w Tczewie, pod red. R. Landowskiego, Tczew 1996.
- Dylikiewicz J., Kronika Tczewa, [http://www.mbp.tczew.pl/digitalizacja/kronika\\_1/](http://www.mbp.tczew.pl/digitalizacja/kronika_1/)



### Wiesław Jaroszewski (1907-1943)

W historii Tczewa wiele osób zasłużyło na miano wybitnych z racji politycznych czy naukowych. Jednakże w naszym mieście mieszkali także ludzie osiągający wyróżnienia sportowe. Do osobnego grona należą również działacze sportowi.

Jednym z nich był Wiesław Ignacy Jaroszewski urodzony 27 sierpnia 1907 r. w Lubawie. Już w wieku młodzieńczym przejawiał zamiłowanie do działalności w różnych organizacjach społecznych. Gdy mieszkał w Lubawie należał jednocześnie do tajnego Towarzystwa im. Tomasza Zana i Związku Harcerstwa Polskiego. Po ukończeniu gimnazjum w Brodnicy, rozpoczął studia na Uniwersytecie Poznańskim. W 1929 roku uzyskał stopień magistra wychowania fizycznego. W czasie studiów uprawiał wiele sportów, między innymi lekkoatletykę, tenis i hokej. Poza tym pływał i uprawiał wspinaczkę górską.

Pierwszą jego pracą był instruktaż w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży Męskiej w Poznaniu. Następnie pracował jako nauczyciel w Ostrzeszowie i Wolsztynie. W 1934 r. przyjął posadę nauczycielską w gimnazjum tczewskim. Podczas pięcioletniego pobytu w naszym mieście udzielał się w szeregach jako działacz społeczny – sportowy.

Kiedy Wiesław Ignacy Jaroszewski przy-

szedł do Tczewa, postanowił rozszerzyć działalność Klubu „Wisła”, który został założony w 1924 roku. Za sprawą Jaroszewskiego powstał oddział lekkiej atletyki, w którym udzielali się również nauczyciele. W latach pobytu w Tczewie wielką pasją Jaroszewskiego stał się hokej na lodzie. Była to również ulubiona zimowa rozrywka tczewskiej młodzieży. Dlatego też w tym samym roku, kiedy Jaroszewski przybył do naszego miasta, powołano sekcję hokeja na lodzie. Aby rozpocząć sportową rywalizację powołano również drużynę hokeja przy gimnazjum. Do pierwszego starcia obu drużyn doszło 20 stycznia 1935 r. i zakończyło się ono zwycięstwem „Wisły” 2:1.

Ten tczewski działacz powołał do życia Harcerski Klub Sportowy „Wisła”. Za jego sprawą odbyło się wiele ważnych rozgrywek z drużynami z sąsiednich miast. W tym czasie bardzo często spotykano się z polskimi klubami działającymi na terenie Wolnego Miasta Gdańska.

Wiesław Ignacy Jaroszewski mieszkał w Tczewie do rozpoczęcia drugiej wojny światowej. Po zajęciu przez Niemców Polski, udał się do miejscowości Biłgoraj i pracował tam jako tłumacz. Wkrótce odnowił związki koleżeńskie ze swoimi rówieśnikami z Uniwersytetu Poznańskiego. Tym samym rozpoczął działalność konspiracyjną w organi-

zacji „Ojczyzna”. Gdy ryzyko wykrycia takich działań wzrosło, Jaroszewski przeniósł się do Warszawy i tam brał udział w działalności Armii Krajowej.

Został emisariuszem Biura Zachodniego Delegata Rządu na Kraj i podróżował po Pomorzu. 13 września 1943 r. został aresztowany w Warszawie. Przewieziono go do siedziby Gestapo przy alei Szucha, gdzie został poddany przesłuchaniom połączonym z torturami. Tczewski działacz sportowy zachował się bardzo mężnie i nie wydał żadnych informacji Niemcom. Nie jest znana dokładna data śmierci Wiesława Ignacego Jaroszewskiego, można jednak przyjąć, że został zamordowany wkrótce po aresztowaniu. Jako ciekawostkę można podać fakt, że w krużganku kościoła pod wezwaniem św. Antoniego w Warszawie wisi tablica poświęcona jego osobie.

**Piotr Paluchowski**

#### Na podstawie:

- Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego, suplement 1, pod red. Z. Nowaka, Gdańsk 1998.
- B. Drewa, Z boisk i ringów. 75-lecie Klubu Sportowego „Wisła w Tczewie (1924 – 1999), Tczew 1999.



Tczewski Chór Męski "Echo" obchodzi jubileusz 85-lecia działalności. Z tej okazji 26 października o godz. 18.00 w Centrum Kultury i Sztuki odbędzie się uroczysty koncert galowy. Śpiewać będzie oczywiście Chór Echo, pod dyrekcją Leszka Gołąba oraz przy akompaniamencie Tadeusza Abta. Koncert poprowadzi Ludwik Kiedrowski. Wstęp wolny.

Tego samego dnia o godz. 9.30 w kościele farnym odprawiona zostanie msza św. w intencji członków chóru.

## Przewodnicy w CWRDW

W Centrum Wystawienniczo-Regionalnym D. Wisły odbył się XXIII Wojewódzki Złot SKKT-PTTK-PTSM, którego Centrum było współorganizatorem. Uczestnikami zlotu byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów województwa pomorskiego. Odwiedziło nas ponad 100 osób. Uczniowie wraz z opiekunami wzięli udział w **zajęciach warsztatowych z malarstwa na szkło, wyrobu papieru czerpanego oraz wypieku fefernusków** – tradycyjnej potrawy kociewskiej wpisanej na listę produktów regionalnych, które przeprowadziła Krystyna Gierszewska z Koła Gospodyń Wiejskich w Lignowach Szlacheckich. Ogromnym zainteresowaniem cieszył się również pokaz broni, sprzętu i umundurowania, który przeprowadzili **żołnierze z XVI Batalionu Saperów w Tczewie**. Uczniowie wybrali się też na **spacer po Tczewie**, w czasie którego mieli okazję poznać historię Tczewa i zobaczyć najciekawsze zakątki naszego miasta. Na spacer uczestników zabrali nasi specjaliści oraz przewodnicy z Nadwiślańskiego Klubu Krajoznawczego „TRSO”.

## „Kociewski Magazyn Regionalny” Warto poczytać



U k a z a ł się jesienny numer „Kociewskiego Magazynu Regionalnego”, kwartalnika społeczno-kulturalnego wydawanego przez Kociewski Kantor Edytorski, sekcję wydawniczą Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie.

W numerze wiele ciekawych artykułów, a wśród nich: prof. Kazimierz Denek pisze o wartościach w życiu człowieka, zwłaszcza młodości, Maria Pająkowska-Kęsik – o kociewskich uciechach poza Kociewiem, dzieje parafii w Pogódkach, wspomnienie o Zygmuncie Bukowskim, nieżyjącym poecie, prozaiku, rzeźbiarzu, malarzu.

„Kociewski Magazyn Regionalny” można nabyć w Miejskiej Bibliotece Publicznej (ul. J. Dąbrowskiego 6) oraz w tczewskich księgarniach.



**Gospodarka i inwestycje**

planowanie przestrzenne
oferty inwestycyjne
poradnik inwestora
dokumenty
rewitalizacja

### Tczew

Gospodarka i inwestycje

odwiedź nową stronę internetową

WWW.gospodarka.tczew.pl

Na następne słowa kilka o mieście

... w sąsiedztwie ... na lewym ...

... (wschód - zachód; Berlin - Królewiec), w miejscu rozwidlenia magistrali kolejowych Gdańsk - Bydgoszcz i Warszawa - Tczew jest ważnym węzłem kolejowym i drogowym w Polsce Północnej. W mieście krzyżują się szlaki komunikacyjne: z Niemiec do Rosji i Litwy oraz ze Skandynawii do Europy Południowej. Położenie jest stymulatorem wzrostu gospodarczego Tczewa. Miasto zajmuje powierzchnię 2226 hektarów, z czego 13,8% arealu stanowią tereny komunikacji kolejowej i drogowej...

> Czytaj więcej na temat "Tczew"

**Dokumenty**

- Strategia rozwoju osiedli mieszkani...
- Uwarunkowania przyrodnicze
- Uwarunkowania infrastrukturalne
- Opracowanie ekofizjograficzne podst...
- Wersja popularyzatorska miejscowego...
- Gminny program opieki nad zabytkami
- Prognozy demograficzne
- System monitorowania

> Więcej dokumentów

**Wypis i wyrys**

Chcesz uzyskać wypis i wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego?

kliknij tutaj

**Zaświadczenie**

Chcesz uzyskać zaświadczenie z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego?

kliknij tutaj

**Sytuacja planistyczna**

Chcesz zapoznać się z sytuacją planistyczną w mieście?

kliknij tutaj

**Rewitalizacja**

Chcesz zapoznać się z Programem Rewitalizacji miasta Tczewa?

kliknij tutaj

**na skróty...**

- Strona główna
- Wypis i wyrys
- Planowanie przestrzenne
- Zaświadczenie
- Oferty inwestycyjne
- Sytuacja planistyczna
- Poradnik inwestora
- Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania
- Dokumenty
- Rewitalizacja
- Kontakt



Bulwar nad Wisłą 20-09-2008 r.